

Vuorovaikutusraportti

Laakson yhteissairaala (Lääkärintie 6-8, Urheilutie 9, Nordenskiöldintie 18) asemakaavan muutos

Päiväty 24.11.2020, täydennetty 28.9.2021
Diaarinumero HEL 2017-003866
Hankenumero 5054_2
Asemakaavakartta nro 12681

Vuorovaikutusraportin sisältö

Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin. Vuorovaikutusraporttia täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelimitse 09 310 13700 ja sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Liitteet

Tiedotus- ja keskustelutilaisuuden 15.5.2017 muistio
Uutta kantakaupunkia -tilaisuuden 19.11.2019 muistio
Kerro kantasi -verkkokeskustelun 6.–27.11.2019 yhteenvedo
Naapuritapaamisen 25.8.2020 muistio

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2017 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2017 kaavoituskatsauksessa



OAS

- OAS nähtävillä 2.–22.5.2017, kaavakävely sekä esittely- ja keskustelutilaisuus 15.5.2017 Laakson sairaala-alueella
- nähtävilläolosta ilmoitettu kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/ksv ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä



Luonnos

- luonnosvaiheen aineisto ja tarkistettu OAS nähtävillä 6.–27.11.2019, Kerro kantasi -kysely 6.–27.11.2019, esittely 19.11.2019 Uutta kantakaupunkia -tapahtumassa Keskustakirjasto Oodissa
- nähtävilläolosta ilmoitettu kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä
- kaavaluonnoksesta lautakuntainfo 5.11.2019
- verkkokeskustelutilaisuus naapurien kanssa 25.8.2020



Ehdotus

- kaavaehdotus esitelty lautakunnalle 24.11.2020
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastattu vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta <https://kartta.hel.fi/suunnitelmat>
- lautakunnan päätöksistä lähetetty tieto niille, jotka ovat mielipiteen tai muistutuksen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitettu verkkosivuilla <https://www.hel.fi/kaavakuulutukset>
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetty lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään lautakunnassa



Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Yhteenvedot esitetyistä huomautuksista ja vastineet niihin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo 2.–22.5.2017

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat vanhojen arvokkaiden sairaalarakennusten ja niiden viherympäristön muodostaman kokonaisuuden säilymiseen sekä laajemman sairaala-alueen vehreän ja viihtyisän ympäristön, Keskuspuiston kaapeimman kohdan sekä luontokohteiden säilymiseen, tontin mahdollisimman tehokkaan, toimivan ja muuntojoustavan rakentamisen mahdollistamiseen, korvaavan päiväkodin tarpeeseen alueella, saavutettavuuteen ja liikenteen sujuvuuteen, melu- ja ilmanlaatuasioiden huomioimiseen, ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen teemoihin sekä olemassa olevien kunnallisteknisten verkostojen huomioimiseen.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavaratkaisussa on määritelty tärkeimmät kaupunkikuvalliset ja -rakenteelliset reunaehdot, joiden puitteissa itse sairaalan voi ratkaista monella tapaa, kuitenkin myös luonteva liittyminen vanhaan sairaala-alueeseen huomioiden. Rakennusala on vedetty irti katualueista ja säilytetty reuna- ja piha-alueiden vehreä luonne. Käyttötarkoitukset korttelialueilla on määritelty väljästi ja asetetut kerrosalat ovat yhteissairaalan rakennushankkeen mukaiset. Vanhan sairaala-alueen arvokkaimmille rakennuksille sekä sairaalapuutarhalle on annettu suojelumääräyksiä, ja alueelle on mahdollistettu päiväkodin sijoittaminen. Sujuvan liikenteen varmistamiseksi sairaala-alueelle on osoitettu uusi pääajoyhteys Auroranportin kautta, josta pääsee sekä maanpäälliselle saattopihalle, että suoraan maanalaisiin saatto-, pysäköinti- ja huoltotiloihin. Kaavaratkaisussa on huomioitu kunnallistekniset verkostot ja annettu määräyksiä, jotka koskevat melua ja ilmanlaatua sekä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Kaavaluonnosvaiheessa aloitettiin myös teknisten selvitysten ja esisuunnitelmien laadinta.

Kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- Helen Oy
 - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - Museovirasto
 - puolustusvoimat
 - kaupunginmuseo
 - kiinteistöviraston geotekninen osasto
 - kiinteistöviraston tilakeskus
 - pelastuslaitos
 - rakennusvirasto
 - sosiaali- ja terveysvirasto
 - varhaiskasvatusvirasto
-

- Ympäristökeskus

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kohdistuivat rakentamisen suureen määrään ja mittakaavaan sekä sen soveltumiseen ja sijoittumiseen tontin vehreään, luonnontilaiseen osaan ja sen kallioiseen maastoon, tontilla sijaitsevien asuinkerrostalojen ja päiväkodin kohtaloon ja uudelleensijoittamiseen, Urheilukadun asuntojen muuttuviin näkymiin, rakennusten arkkitehtuuriin, viherkattoihin, vaikutuksiin Urheilukadun ja lähialueen liikenteeseen, sairaala-alueen orientoituvuuteen ja maanalaisten tunnelien räjäytystöiden haittoihin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että Urheilukadun ja Nordenskiöldinkadun varteen on jätetty vehreät vyöhykkeet avokallioineen, rakentamisen korkeus Urheilukadun reunassa on sovitettu vanhojen sairaalarakennusten korkomaailmaan, Urheilukadun liikenneolosuhteet paranevat, ja kaavassa on asetettu määräyksiä mm. rakennusten arkkitehtuuria ja louhimistöitä koskien.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 8 kpl.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 15.5.2017

Ennen hankkeen esittely- ja keskustelutilaisuutta tehtiin maastokierros suunnittelualueella. Lähiasukkaat pitivät tontin eteläosaa arvokkaana maisema- ja kävelykohteena. Urheilukadun varren asukkaat olivat huolissaan sairaala-alueen vihreiden maisemien tulevaisuudesta.

Auditoriotilaisuudessa toisaalta katsottiin uudisrakentamisen pilaavan maisemat, toisaalta pidettiin aluetta sinänsä hyvin sopivana sairaalalle. Suunniteltavan uudisrakentamisen korkeuden perään kyseltiin, ja toivottiin arkkitehtuurin olevan maisemaan sopivaa mutta myös näyttävää. Sairaalaympäristön laatu kiinnosti, etenkin vihreyden säilyttäminen alueella sekä myös taiteen ja kirjaston hyödyntäminen paranemista edistävän ympäristön suunnittelussa. Kallioalueen menettäminen harmittaa alueen asukkaita. Menetetyn luonnon korvaamista esimerkiksi viherkattoin ehdotettiin.

Liikenneratkaisut lähitulevaisuudessa ja myöhemmässä vaiheessa puhuttivat, etenkin Urheilukadun tulevat liikennejärjestelyt.

Korvaavien tilojen ja palveluiden löytyminen alueelta purettavan päiväkodin, terveysaseman ja neuvolan tilalle huoletti.

Meilahden ja Laakson sairaala-alueita yhdistävän tunnelin linjaus kiinnosti, samoin kuin rakentamisen aiheuttamat riskit alueen kiinteistöille.

Luonnosaineiston sekä tarkistetun osallistumis- ja arviointisuunnitelman erillinen nähtävilläolo 6.–27.11.2019

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat päätökseen sijoittaa uuden sairaalan huomattavan suuri tilaohjelma Laakson sairaala-alueelle jo ennen kuin sen sijoittamismahdollisuuksia alueelle oli tarkemmin tutkittu, ympäristöstä olennaisesti poikkeavan mittakaavan rajuihin vaikutuksiin, kaupunkitilallisten ja maisemallisten häiriöiden lieventämiskeinojen tärkeyteen, korvaavan päiväkodin tarpeeseen alueella sekä liikennetkaisuuihin. Yhteissairaalahankkeen puolesta antamassaan lausunnossa sosiaali- ja terveystoimiala edellytti asemakaavamerkintöjen ja määräysten vastaavan tarkemmin hankesuunnitelman mukana ollutta viitesuunnitelmaa.

Kannanotot on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavaratkaisussa on tarkennettu pääasiallisen uudisrakentamisen alueen liittymistä vanhan sairaala-alueen symmetriseen keskiakselisommitelmaan, suojelumääräyksiä on tarkennettu ja harmonisoitu ja vanhan sairaalapuutarhan arvokkaimman osan halki kulkenut jalankulun ja pyöräilyn yhteys on poistettu. Lisäksi on tarkennettu kaavaratkaisussa määritellyjä kerrosaloja ja korkeusasemia hankkeen tarkentuneiden suunnitelmien mukaisiksi, tarkennettu maanalaisten autopaikkojen määrää, sekä erikseen mahdollistettu lasitettujen parvekkeenomaisten, koneellisella raittiin ilman otolla varustettujen oleskelutilojen rakentaminen melu- ja ilmanlaatuhäiriöiden alueelle.

Luonnosaineistosta saatiin kannanotot seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Museovirasto
- puolustusvoimat
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo
- sosiaali- ja terveystoimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Yhteenveto mielipiteistä

Saadut mielipiteet kohdistuivat uudisrakentamisen suureen määrään ja ympäristöönsä sopimattomaan mittakaavaan sekä irrallisuuteen ympäröivästä kaupunkirakenteesta tai katualueista, tontin itäosan, Keskuspuiston ja Auroran sairaala-alueen mahdollisuuksiin sairaalan pääasiallisena sijoituspaikkana, päiväkodin purkamisen vaikutuksiin lapsiperheisiin, sairaalan yhteyteen esitettyjen kivijalkatilojen määrään, liikenne- ja pysäköintiratkaisuihin, tunnelien kohdalla sijaitsevien kiinteistöjen mahdollisten maalämpökaivosuunnitelmien rajoittamiseen, rakentamisajan aiheuttamiin haittoihin ja kohtuuttoman pitkään keston, sekä viestinnän ja havainnekuvien riittämättömään määrään. Yhteissairaalan ra-

kennushankkeessa mukana oleva Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) edellytti asemakaavamerkintöjen ja määräysten vastaavan tarkemmin hankesuunnitelmaa.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että rakentamisen suhdetta ympäröivään kaupunkikuvaan ja -rakentamiseen on tarkennettu Urheilukadun suuntaan, suunnitelmaa havainnollistavien kuvien määrää on lisätty ja tarkennettu kaavaratkaisua yhdessä yhteissairaalan rakennushankkeen kanssa. Sosiaalisten vaikutusten arviointia on täydennetty lapsiperheiden osalta.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 8 kpl.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 19.11.2019

Kaavaluonnos esiteltiin kahdessa saman sisältöisessä esityksessä Uutta kantakaupunkia -tapahtumassa Helsingin keskustakirjasto Oodissa, jonka jälkeen suunnittelijat olivat tavattavissa kirjaston aulassa. Esillä oli kaavanvalmistelumateriaalia ja pienoismalli.

Tilaisuudessa kiinnitettiin huomiota rakentamisen suureen mittakaavaan, sen sijoittumiseen joko liian lähelle ja korkeana Urheilukadun varteen tai päinvastoin liian kauas katualueista (vrt. perinteinen umpikorttelirakenne), pysäköintilaitoksen toisen ajoyhteyden sijoittamiseen Urheilukadun varteen, rakentamisaikaisiin haittoihin jo ennestään pitkään liikenneremonteista kärsineellä alueella sekä Meilahden ja Laakson sairaala-alueita yhdistävän tunnelin aiheuttamiin riskeihin alueen kiinteistöille sekä lämpökaivojen rakentamismahdollisuuksien poistumiseen tunnelin kohdalla sijaitsevissa tonteilla.

Vastineet viranomaisten kannanotoihin aihepiireittäin

Alueen kaupunkikuva, suojeluarvot ja maisema

Kaavan tullessa vireille hankkeen laajuuden pohjana ovat olleet Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030 (2009, päivitys 2016) sekä Yhteissairaalan tarveselvitys (2017), jotka ovat edellyttäneet sairaalatoimintojen huomattavaa keskittämistä Laakson sairaala-alueelle, joka on hyvin saavutettavissa myös seudullisesti ja Meilahden sairaalakampuksen välittömässä läheisyydessä.

Jotta Laakson uuteen yhteissairaalaan saataisiin synnytettyä merkittävä ja tehokas psykiatrian osaamiskeskus, on alueelta tarpeen osoittaa uudet tilat kaikille Helsingin kaupungin sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) psykiatrisen hoidon erityisosaisaloille. Helsingin kaupungin somaattisen sairaanhoidon sairaansijamäärä ja siitä johtuva tilatarve perustuu Meilahden päivystyksen suurpiirijakoon, mikä merkitsee sitä, että päivystyksestä jatkosairaanhoidon Laakson yhteissairaalaan siirtyville potilaille on osoitettava tarpeeksi sairaansijoja.

Sairaalavision mukaisen sairaalakokonaisuuden rakentaminen on kaavaratkaisussa edellyttänyt muun muassa eteläisen sairaalapuiston luonnontilaisen kaltaisena säilyneen alueen osoittamista tehokkaaseen rakentamiseen. Urheilukadun varteen suunniteltu rakennusmassoittelu perustuu mahdollisimman tehokkaan ja toimivan sairaalaosastoyksikön toistoon ja toiminnan ja siitä aiheutuvien kulujen kannalta tarkoituksenmukaiseen ryhmittelyyn, mikä johtaa esitetynlaiseen korkeusmaailmaan, maantasoon paikoitellen tehdystä muokkauksesta huolimatta.

Myöskään uutta, sairaalahankkeen kannalta välttämätöntä Auroranportin ajoyhteyttä laajoine kallioon louhittavine saatto-, pysäköinti- ja logistiikkatiloineen ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa, jos uuden kerrosalan määrä jää kovin vähäiseksi suhteessa edellä mainittujen ratkaisujen kustannuksiin.

Sairaalarakennuksen ympäristöään suuremman mittakaavan alueen eteläisen sisäänkäyntiaukion yhteydessä pitkän maisematilan päätteenä voidaan katsoa myös viestittävän rakennuksen merkittävästä julkisesta luonteesta.

YS-korttelialueella, johon uudisrakentaminen pääasiassa sijoittuu, vanhojen potilaspaviljonkien tasolle nousevaa rakennusrintamaa on luonnosvaiheen jälkeen vedetty pohjoisosaltaan entistä kauemmas Urheilukadusta, jolloin rakentamisen korkeusvaikutelma kadun suuntaan vähenee. Samalla on pystytty entistä paremmin huomioimaan vanhan sairaala-alueen symmetrinen keskiakselisommitelma, sillä sairaalarakennusmassan korkeampi osa sairaalan sisäänkäyntiyhteyksineen on siirretty keskiakselin symmetriseksi päätteeksi. Uusi ja vanha sairaala-alue liittyvät täten entistä luontevammin yhteen ja koko sairaala-alueesta on mahdollista muodostaa myös kaupunkikuvallisesti merkittävä kokonaisuus, mihin myös asiaa koskevat kaavamääräykset jatkosuunnittelua ohjaavat. Myös vanha läntinen potilaspaviljonki näkyy luonnosvaihetta paremmin Urheilukadun päätteenä etelän suunnasta katsoen, ja edesauttaa myös poliklinikkatiloiksi suunniteltujen potilaspaviljonkien löydettävyyttä.

Arvokkaimmat sairaalarakennukset on suojeltu, samoin kuin niihin välittömästi liittyvä, historiallisesti ja maisema-arkkitehtonisesti arvokas sairaalapuisto. Etelämpänä sairaalapuiston luonnontilaisen kaltaisena säilyneen osan yhteys Keskuspuistoon on jo katkennut vuosina 2002–2004 rakennetun kuntoutuskeskuksen myötä, mutta sairaala-alueen reuna-alueet on kaavaratkaisussa määrätty säilytettäviksi ja kehitettäväksi vehreinä siten, että ne paitsi tarjoavat potilaille viihtyisiä ulko-oleskelutiloja ja näkymiä sisätiloista, niin ne samalla korostavat alueen erityistä sijaintia Keskuspuiston reunavyöhykkeellä ja pehmentävät mitätävän uudisrakentamisen vaikutuksia lähiympäristöön ja maisemaan. Sairaalarakentamista ympäröivien kaupunkitilojen roolia ja hahmoa on tarkennettu luonnosvaiheen jälkeen.

Uudisrakentaminen ei ulotu varsinaisen, monella tapaa arvokkaan Keskuspuiston puolelle lukuun ottamatta pääasiassa olemassa olevan kävely- ja pyöräilyreitit alle rakennettavaa maanalaista johtokujaa. Sairaala-alueen uusi pääliikenneyhteys on osoitettu Auroranportin kautta, mutta yhteys alittaa Keskuspuiston kapean laaksotilan, mukaan lukien kaupungin metsäverkostoon kuuluvan metsäisen rinteeseen. Keskuspuiston alueelle ei nouse rakennelmia maanalaisista tiloista.

Sairaala-alueella ei ole todettu arvokkaita luontokohteita, eikä rakentaminen vaikuta kaava-alueeseen kuuluvan Keskuspuiston osan arvokkaisiin luontokohteisiin.

Rakennussuojelu

Vanhojen potilaspaviljonkien arvokkaiksi sisätiloiksi määriteltyjen ulkomakuusalien ja -terassien sekä loggian tilallisen hahmon säilyminen tai palauttaminen ei estä väliseinien purkua näissä tiloissa tai muualla. Päinvastoin tavoitteena on, ettei em. arvokkaita sisätiloja pilkottaisi nykyistä enempää, vaan ensisijaisesti palautettaisiin alkuperäinen tilallinen hahmo purkamalla tiloihin myöhemmin lisättyjä väliseiniä.

Määräyksissä ei ole edellytetty sisätiloiksi muutettujen tilojen lasitusten poistamista ja palauttamista ulkotiloiksi.

Ovia koskeva säilyttämismääräys koskee ainoastaan alkuperäisiä ovia. Mm. poliklinikkatiloiksi muutettaviksi suunnitelluista potilaspaviljongeista on jo ennestään poistettu kaikki alkuperäiset sisäovet, ja korvattu ne uusilla ja leveämmillä; ainoastaan kellaritiloissa on joitain alkuperäisiä sisäovia jäljellä. Käytännössä alkuperäisten ovien säilyttämistä koskeva määräys koskeekin hyvin säilynyttä, erityisesti hallinnon käytössä ollutta rakennusta Lääkärinkadun varressa, jossa on säilynyt myös alkuperäisiä ovia. Kyseessä olevan rakennuksen pääsisäänkäynnit eivät ole esteettömiä eikä niitä voida sellaisiksi luontevasti muuttaa, joten paineita normaalien ovien huomattaviin levennystarpeisiin ei ole nähtävissä. Ovet ovat siten säilytettävissä. Tarvittaessa voidaan kuitenkin oviaukkoja levittää esimerkiksi siten, että poistettavat alkuperäiset ovet sijoitetaan uudelleen muulle rakennukseen tai potilaspaviljonkeihin. Hallintorakennuksessa on myös alkuperäisiä pariovia, joita voi hyödyntää, jos jossain ilmenee oviaukkojen levennystarve.

Vanhaa tuberkuloositoimistoa koskevia kaavamääräyksiä on tarkennettu rakennushistoriallisen selvityksen (Arkkitehtitoimisto Freese Oy, 8.9.2020) valmistuttua. Rakennusta koskevaksi suojelumerkinnäksi on muutettu sr-2, ja rakennuksen arvokkaiksi sisätiloiksi on määritelty ainoastaan alkuperäiset porrashuoneet, 1. ja 2. kerroksen aulatilat, 2. kerroksen korkea aulatilat sekä siihen liittyvät huonetilat ja 3. kerroksen toimistotilat sisäläiseseiniseen, joiden alkuperäinen tilallinen hahmo on säilytettävä tai pyrittävä palauttamaan. 2. kerroksen tutkimushuoneiden välisiä seiniä saa purkaa, jos on tarpeen muodostaa niistä suurempia huonekokonaisuuksia esimerkiksi päiväkotitai toimistokäyttöön.

Rakennuksen alkuperäiset rakennusosat kuten ovet, ikkunat, ikkunapenkit, lämpöpatterit sekä valaisimet on säilytettävä, sillä rakennuksen vähäeleisen ja hienovaraisen arkkitehtuurin arvot kärsivät huomattavasti, jos rakennusta peruskorjataan alkuperäisistä detaljeista piittämättömällä tavalla.

Saavutettavuus, liikenteen sujuvuus, tontin sisäiset liikennejärjestelyt

Sairaala-alueen saavutettavuutta on arvioitu kaavatyön yhteydessä, ja sen on todettu olevan seudullisesti ja sairaala-alueen palvelualueen näkökulmasta erittäin hyvä. Sairaala-alueelle on mahdollistettu uuden pääajoyhteyden ja siihen liittyvien liikennejärjestelyiden rakentaminen, minkä lisäksi sairaalan lähestyttävyyttä ja toimivuutta turvataan pääyhteyttä tukevilla lisäliittymillä (olemassa olevat suuntaisliittymät sairaala-alueelle säilyvät). Myös sairaala-alueen sisällä on mahdollista rakentaa uusi ajoyhteys Auroranportin tunnelin ja Lääkärinkadun välille, mikä lisää toimintavarmuutta, samoin kuin kaavassa mahdollistettujen logistiikka- ja ajoneuvotunnelien rakentaminen Meilahden sairaalakampukselle. Lähes koko sairaala-alueen laajuudelle ulottuviin pysäköinti- ja saattotiloihin on rakennettavissa kaksi maanalaista ajoyhteyttä, ja tiiloista on järjestettävissä yhteydet kaikkiin sairaalarakennuksiin. Uusien bussipysäkkien sijoittaminen on mahdollistettu sairaalan eteläisen pääsisäänkäynnin yhteyteen molemmin puolin Reijolankatua.

Sairaala-alueen tärkeimmät sisäiset ajoyhteydet on merkitty kaavakartalle ohjeellisina. Alueen sisäisiä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä ei ole merkitty lainkaan, joitain vanhan sairaala-alueen historiallisia yhteyksiä lukuun ottamatta. Jalankulkijoille ja pyörällä saapuville tärkeät saapumisalueet on kuitenkin merkitty aukioiksi.

Uuden ajoliittymän avaamista Lääkärinkadulta poliklinikkatiloiksi muutettaville vanhoille potilaspaviljongeille poikki arvokkaimmaksi arvioidun vanhan sairaalapuutarhan osan ei ole katsottu perustelluksi, sillä Lääkärinkadun kautta alueelle saapuvan liikenteen määrä tulee vähenevän huomattavasti nykyisestä, kun sairaalalle rakennetaan uusi pääajoliittymä Auroranportille. Sen sijaan vanhaa sairaala-aluetta sairaalapuutarhoineen on liikenteen vähetessä ja pysäköintipaikkojen poistossa tavoitteena kehittää etenkin jalankulkijoille ja lapsipotilaille varattuna, rauhallisen ja turvallisen historiallisen puutarha-alueena, johon poliklinikoiden ajoyhteydet on sovitettu. Nykyinen Lääkärinkadun ajoliittymä ja ajoyhteydet poliklinikoiksi suunnitelluille rakennuksille toimivat myös pelastusteinä ilman, että uutta liittymää tarvitsee avata. Poliklinikoille ajoneuvoilla saapuvien asiakkaiden on arvioitu saapuvan pääosin poliklinikkarakennusten eteläpuolella sijaitsevan sairaalan pääsisäänkäyntiaulan viereisen maanpäällisen saattopihan tai maanalaisen pysäköintilaitoksen tai saattopihan kautta, joten poliklinikkojen saavutettavuus on turvattu. Jos arvio poliklinikoiden asiakkaiden kulkutapajakaumasta muuttuu erittäin merkittävästi, voidaan poliklinikoiden liikennejärjestelyitä joutua tarkastelemaan uudelleen, mutta jatkosuunnitte-

lun myötä tulee ennen kaikkea varmistaa poliklinikoiden hyvä saavutettavuus edellä mainittujen pääsaattopihojen kautta. Kaavaan on myös erikseen asetettu tätä koskeva määräys.

Liikenneselvityksessä ja selostuksessa esitettyjä liikennemääriä koskevien tutkimus- ja lähtötietojen huomautettiin olevan ristiriitaisia, ja mielihyvyyden esittäjältä pyydettiin erikseen tarkennusta huomautuksen kohteista. Sen jälkeen esitettyjen liikennemäärien todettiin olevan oikeat ja ristiriidattomat. Esimerkiksi sairaalan päivittäisten ajoneuvojen lukumäärä 1 400 sisältää ainoastaan sairaalan saapuvan ajoneuvoliikenteen määrän, liikenne-ennustekartassa Auroranportin kohdalle merkitty luku 4 000 sen sijaan sisältää sekä saapuvat että poistuvat ajoneuvot, mukaan lukien Auroran sairaala-alueen liikenne. Sairaalan liikennettä eri vuorokausien aikoina kuvaavassa kaaviossa ei ole mukana vuorokauden kaikkia tuntipalkkeja, vaan kuvaaja on leikattu aikavälille klo 6–18, jolloin ulosajojen sisäänajoja pienempi summa selittyy sillä, että iltavuorossa olevien työntekijöiden ulosajo tapahtuu tuon aikajaksun ulkopuolella. Mahdollisten Meilahti-Laakso -tunnelien liikennettä ei ole huomioitu luvuissa; toteutuessaan tunnelit vähentäisivät maanpäällisen liikenteen määriä alueella.

Tontin mahdollisimman tehokas, toimiva ja muuntojoustava rakentaminen, päiväkodin sijoittaminen alueelle

Kaavaratkaisu mahdollistaa yhteissairaalan rakentamishankkeen tarveselvitys- ja hankesuunnitelmavaiheissa esitettyjen toimintojen ja merkittävän suuruisen kerrosalan sijoittamisen tontille; lisäksi on mahdollistettu nykyisen kuntoutuskeskuksen korottaminen tai alueen rakentaminen tulevaisuudessa yhteissairaalan käyttöön. Osa 1950-luvun kerrostuman arvokkaiksi määritellyistä sairaalarakennuksista on jätetty suojelun ulkopuolelle, jotta sairaala-alueen koilliskulmaan voidaan sijoittaa huomattavasti lisää uutta sairaalarakentamista.

Kaavaratkaisussa pääasiallisen uudisrakentamisen sijoittumista rajoittaa lähinnä kaavassa määritelty rakentamiselle osoitetun alueen ulkokehä sekä korkeusasemien enimmäistasot, joiden puitteissa sairaalan voi ratkaista monella tapaa, kuitenkin luonteva liittyminen vanhaan sairaala-alueeseen huomioiden. Käyttötarkoitukset korttelialueilla on määritelty väljästi.

Pysäköinti-, saatto- ja logistiikkatilat on osoitettu kalliotiloihin, mikä tuo vapautta maanpäällisen rakentamisen sijoitteluun ja sen muuntojoustavuuteen myös tulevaisuudessa. Kalliotilojen on mahdollista ulottua lähes koko sairaala-alueen laajuudelle.

Päiväkotia varten rakennettaville uudistiloille ei ole tilaa itse Laakson sairaala-alueella, mutta kaavahankkeesta erillään on päätetty siirtää alueelta purettavan päiväkodin toiminta Meilahteen osoitteeseen Paciuksenkatu 19. Lisäksi Taka-Töölöön on tarkoitus järjestää uusia päiväkotitiloja. Myös Laakson vanhan sairaala-alueen puolelle YS/s-

korttelialueelle on mahdollistettu päiväkotitilojen sijoittaminen esimerkiksi vanhoihin rakennuksiin, mikä voi kuitenkin tulla kysymykseen vasta uusien sairaalatiilojen valmistuttua YS-korttelialueen puolelle. Lisäksi riittävät leikki-pihatilat on pystyttävä ratkaisemaan tarpeeksi lähtä.

Kaava-alueen laajuus

Auroran sairaala-alueen tontin sisäisiä liikennejärjestelyitä saadaan muuttaa ilman, että kaava-alueetta laajennetaan koskemaan em. laajempaa aluetta Auroranportin ympäristössä. Purettaviksi suunnitellut infokioski sekä osa Auroran sairaala-alueen aita sijaitsevat nykyään sekä asemakaavan muutosehdotuksessa katualueella, joten estettä niiden purkamiselle ei ole.

Normaalit työmaajärjestelyt eivät ole asemakaava-asioita, joten esimerkiksi tilapäisiä työtunneleita tai rakennustyömaa-alueita ei tarvitse ottaa mukaan asemakaava-alueeseen.

Melu- ja ilmanlaatuasioiden huomioiminen

Kaavavalmistelun yhteydessä on laadittu liikennemeluserveys (A-Insinöörit Oy 4.6.2020). Kaava-alueelle kohdistuvia ilmanlaatuvaikutuksia on arvioitu asiantuntijatyönä pohjautuen etenkin runsaaseen olemassa olevaan ilmanlaadun mittaustietoon. Laadittujen selvitysten ja arviointien perusteella on annettu kattavat kaavamääräykset, jotka luovat edellytykset terveellisen ja turvallisen sairaalaympäristön ja muiden toimintojen jatkosuunnittelulle.

Myös kaava-alueelle kohdistuvia runkomelu- ja värinävaikutuksia on tutkittu erillisessä värinä- ja runkomeluserveyksessä (A-Insinöörit Oy, 10.6.2019). Selvityksen perusteella värinää ja runkomelua ei ole tarpeen huomioida tavanomaisten tilojen jatkosuunnittelussa.

Kaavamääräyksellä on kielletty Nordenskiöldinkadun tai Reijolankadun varrella oleskeluparvekkeet liikenteen haittojen vuoksi. Kaavamääräystä on luonnosvaiheen jälkeen täydennetty siten, että parvekkeiden sijaan saa rakentaa viherhuoneita tai lasitettujen parvekkeiden kaltaisia lämmittämättömiä oleskelutiloja, jotka on varustettu koneellisella ilmanvaihdolla.

Kunnallistekniset verkostot

Maanalaisten tilavarausten sijoittelussa on huomioitu käytössä olevat vesihuoltolinjat ja tärkeät yhdyskuntatekniset tunnelit. Louhinta-, räjäytys- ja kaivuutöitä koskevissa määräyksissä on todettu, ettei louhinta ja rakentaminen tai kaivuutyöt saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa mm. kunnallistekniikan verkostoille.

Kaavaselostuksessa on todettu, että teknisen huollon tunnelien läheisyydessä rakennettaessa tulee suunnittelussa ja rakentamisessa noudattaa HSY:n ohjeita vesihuoltoon liittyvien kunnallisteknisten tunnelien päälle ja läheisyyteen rakentamisesta.

Alueelle on laadittu yleispiirteinen selvitys vesihuoltoliitoksista. Keskuspuiston puolella sijaitsevan pyöräily- ja kävelyreitillä kulkevan viemäriputken kohdalle on kaavakartassa merkitty johtokuja, johon on suunniteltu sijoitettavan myös hulevesiviemäriputki. Hulevesien hallintasuunnitelma tarkentuu jatkosuunnittelun myötä.

Sammutus- ja käyttövedensaantiratkaisut tulee suunnitella hankkeen edetessä yhteistyössä HSY:n ja pelastuslaitoksen kanssa. Hanke on jo keskustellut riittävästä sammutus- ja käyttöveden saannin varmistamisesta HSY:n kanssa. Turva on tarkoitus rakentaa tonttien sisäisin järjestelyin. Palopostien sijoituspaikat tullaan suunnittelemaan yhteistyössä HSY:n ja pelastuslaitoksen kanssa.

Johtosiirrot suunnitelmiseen tulee hyväksyttävä kyseisten putkien ja johtojen omistajilla.

Pelastustekniikka

Alueelle on laadittu alustavia paloteknisiä suunnitelmia ja mm. pelastusreitit on huomioitu kaavatyön yhteydessä. Pelastusajoneuvoja varten ei tarvitse avata uutta ajoyhteyttä Lääkärikadulta.

Reijolankatuun välittömästi liittyvää, jalankulkijoille tarkoitettua sisäänkäyntiaukiota koskemaan ei ole asetettu sellaisia kaavamerkintöjä tai -määräyksiä, jotka estäisivät pelastusajoneuvojen pääsyn kaduilta aukiolle. Pelastusratkaisut tarkentuvat jatkosuunnittelun myötä.

Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen teemat

Kaavassa on asetettu hulevesien imeyttämistä ja viivyttämistä koskevia määräyksiä. Kattokulmaltaan alle 20 astetta olevat kansi- ja kattotasot on määrätty viherpihoiksi tai katoiksi, aurinkopaneeleilla varustettuja tasoja lukuun ottamatta. YS- ja YS/s -korttelialuekokonaisuuden viher- tehokkuuden tulee täyttää Helsingin viherkertoimen tavoiteluku.

Kaavaratkaisu keskittää joukkoliikenteellä, pyöräillen ja kävellen hyvin saavutettavissa olevalle paikalle merkittävän määrän sairaalatoimintoja, mikä vähentää etenkin henkilökunnan ja omaisten tarvetta liikkua henkilöautolla. Kaavaratkaisun mahdollistama sairaalatoimintojen mittavan keskittäminen lisää joidenkin tilojen yhteiskäyttöä säästäten siten rakentamisresursseja, samoin kuin mahdollisuus tukeutua osin myös Meilahden sairaalakampuksen tiloihin, etenkin, jos sairaalakampukset yhdistävä tunneli rakennetaan.

Pysäköinti-, saatto- ja huoltotilojen ratkaiseminen kallio-tiloihin mahdollistaa elinkaareltaan erittäin pitkäikäisten maanalaisten tilojen rakentamisen ilman mittavia, elinkaareltaan rajallisia betonikansirakenteita.

Kallioon ratkaistut tilat myös mahdollistavat myös vapaammat muutokset maanpäällisen rakentamisen sijoittelussa myös tulevaisuudessa.

Asemakaavassa on asetettu matalaenergiarakentamista, viherkattoja ja hulevesiä koskevia määräyksiä, mikä auttaa varautumaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä edistää kaupunkiluonnon monimuotoisuutta.

Kalliotiloihin on mahdollista sijoittaa laajempaa aluetta palveleva Helen Sähköverkon kylmäpatteri kaukokylmän varastointia varten.

Muu sairaalan rakennushankkeen hankesuunnitelman mukaisuus

Kaavaratkaisussa esitetyt rakennusalat ja korkeusasemat mahdollistavat hankkeen kaavaa varten laatiman viitesuunnitelman toteuttamisen.

Kerrosalat ovat olleet sairaalan rakennushankkeelta saatujen tietojen mukaisia, ja tiedot on tarkistettu hankkeelta kaavaehdotusvaiheessa.

Vanhalle sairaala-alueelle suunnitellun vanhan hallintorakennuksen ja uuden sairaalarakennuksen välisen yhdyskäytävän dimensioita on tarkistettu.

Lämmittämättömien viherhuoneiden sijaan ympäristöhaittojen alueelle Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun varteen on mahdollistettu lämmittämättömien mutta koneellisesti ilmastoitujen oleskelutilojen rakentaminen.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Sairaalarakentamisen keskittäminen Laakson sairaala-alueelle

Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030 -raportissa (2009; päivitetty 2016) on katsottu tarkoituksenmukaisimmaksi keskittää sairaalatoiminnot neljälle sairaalakampukselle, joista yksi on Meilahden ja Laakson sairaala-alueiden muodostama suurempi sairaalakampuskonaisuus. Lähekkäin sijaitsevat sairaala-alueet ovat tarvittaessa yhdistettävissä tunnelein.

Auroran sairaala-alueen on katsottu olevan liian kaukana Meilahden kampuksesta, jossa sijaitsee uuden yhteissairaalan toimintaan läheisesti liittyvät päivystys- ja erikoissairaanhoidotoiminnot. Jos sairaala-alueiden välinen etäisyys kasvaa, kasvaa myös niiden väliseen liikenteeseen kuluva aika ja samalla sairaaloiden toimintakulut. Myös kampusalueita yhdistävien mahdollisten tunnelien pituus kasvaisi lähes kaksin kertaisiksi, millä olisi myös huomattava kustannusvaikutus. Lisäksi Laakson sairaala-alueen sijainti vilkkaiden auto- ja joukkoliikenteen pääväylien Mannerheimintien ja Nordenskiöldinkadun risteyskohdan välittömässä läheisyydessä tekee yhteissairaalasta helposti löydettävän ja lähestyttävän.

Sairaala-alueen itäpuolinen, Keskuspuistoon kuuluva alue on merkitty yleiskaavassa virkistys- ja viheralueeksi, joka kytkeytyy seudulliseen

viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Yleiskaavan mukaan vihersormien ja muiden seudullisten viheralueiden sekä paikallisen viheralueverkoston jatkuvuus tulee turvata. Tontin itäpuolinen metsäinen rinne on lisäksi merkitty koko kaupungin kattavaan metsäverkostoon kuuluvaksi. Sairaalarakentaminen ei siten voi ulottua Keskuspuiston alueelle, ja maisemallisesti onkin tärkeää, että Laakson ja Auroran sairaala-alueiden välisen vihersormen kapean osan rooli alueena, josta Keskuspuiston metsäiset alueet alkavat, huomioidaan uudisrakentamisen sijoittelussa ja korkeudessa sairaala-alueen itälaidalla.

Jotta Laakson uuteen yhteissairaalaan saataisiin synnytettyä merkittävä ja tehokas psykiatrian osaamiskeskus, on alueelta tarpeen osoittaa uudet tilat kaikille Helsingin kaupungin sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) psykiatrisen hoidon erityisosaamisaloille. Helsingin kaupungin somaattisen sairaanhoidon sairaansijamäärä ja siitä johtuva tilatarve perustuu Meilahden päivystyksen suurpiirijakoon, mikä merkitsee sitä, että päivystyksestä jatkosairaanhoidon siirtyville potilaille on osoitettava tarpeeksi sairaansijoja. Kaupungin kasvu huomioon ottaen sairaalapaikkamäärä on ennemminkin varsin niukka, eikä siten vähennysvara ole.

Rakentamisen sijoittuminen korttelialueilla

Sairaala-alue sijoittuu Taka-Töölön ja Meilahden tiiviin kantakaupunkirakenteen sekä Keskuspuiston vihersormen väliselle alueelle. Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan sairaala-alueita koskee merkintä kantakaupunki, mikä tarkoittaa sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palveluiden, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunkikulttuurin alueena kehitettävää aluetta. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi. Suoraan yleiskaavasta ei ole kuitenkaan johdettavissa tavoitetta rakentaa katuihin kiinni kantakaupungissa. Suunnittelun alueen länsipuolisilla Laakson ja Meilahden alueilla kaupunkirakenne perustuu suurimmaksi osaksi avokortteliratkaisuihin, jossa vapaasti seisovien asuinrakennusten välit on varattu vehreälle puustolle ja säästetyille avokallioille, ja väleistä avautuu näkymiä puisto- ja ympäristöihin, esim. Mannerheimintien varressa kohti Keskuspuistoa. Hienon sijainnin hyödyntäminen alkuperäiseen Keskuspuistoon kuuluneella, suurelta osin puistomaisena tai luonnontilan kaltaisena säilyneellä alueella sekä parantavan, ulkotiloiltaan ja näkymiltään vehreän ympäristön tavoittelu ovat ohjanneet kaavaratkaisua, samoin kuin pohjakerrosten varaaminen mahdollisimman suurelta osin sellaisille potilastiloille, joiden tulee olla välittömässä yhteydessä maantasoon ulko-oleskelutiloihin. Lisäksi kookkaan puuston säilyttämisellä ja täydennysistutuksilla sekä muulla kasvillisuudella on tärkeä rooli suurimittakaavaisen sairaalarakentamisen ilmeen pehmentämisessä lähiympäristönsään etenkin Urheilukadun suuntaan.

Uudisrakentamisen eteläosan sijoituksessa keskeisimmiltä osiltaan etäämmälle vilkasliikenteisistä kaduista on ilmanlaadun kannalta herkkien sairaalatilojen raittiin ilmanotto järjestettävissä riittävän etäältä

päästölähteistä. Lisäksi rakentamisen sijoittelua rajoittaa olemassa olevan, varsin uuden ja hyväkuntoisen kuntoutuskeskuksen sijainti tontin itälaidalla sekä sille johtava ajoyhteys Nordenskiöldinkadulta, joka tulee säilymään koko sairaala-alueella palvelevana suuntaisliittymänä. Etelässä uudisrakentamisen sijoittelulle asettaa jonkin verran rajoitteita myös olemassa oleva viemäritunneli suojavyöhykkeineen, sillä jokaisen sairaalaosaston kohdalle on voitava ulottaa myös maanalainen kalliutila saatto-, pysäköinti- ja logistiikkatiloineen.

Sairaala-alueen eteläpään Reijolankadun varteen muodostuu kuitenkin kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti merkittävä aukio, johon sijoittuu sairaalan eteläinen pääsisäänkäynti. Sisäänkäyntiaukion yhteyteen sijoittuu uusi bussipysäkki toisen suunnan bussipysäkin sijoituessa kadun toiselle puolelle Urheilulehdon kohdalle. Aukioon liittyvät maantassotilat on edellytetty varattavan liike- ja palvelutiloiksi, joiden on mahdollista palvella sekä ympäristön asukkaita että sairaalan potilaita, vierailijoita ja henkilökuntaa. Sisäänkäyntialueen yhteyteen sijoittuvat tilat kytkevät sairaala-alueen toiminnallisesti ja luontevaksi osaksi muuta kantakaupunkirakennetta ja kaupunkielämää Urheilukadun säilyessä luonteeltaan asuinkatumaaisena.

Kaavaluonnosvaiheen jälkeen sairaalaa ympäröivien ja alueen sisään jäävien kaupunkitilojen rooleja ja hierarkista asemaa kaupunkikuvassa on tarkennettu, jolloin myös alueella orientoituminen helpottuu. Sairaalan eteläisintä osaa on siirretty lähemmäs Urheilukatua, jolloin tärkeä sisäänkäyntialue ja koko sairaalan ”käyntikortti” kytkeytyy entistä vahvemmin rakennettuun kantakaupunkiympäristöön Mannerheimintien suunnasta katsottaessa, ja muodostaa kaupunkimaisen, selkeän rajan ja päätteen Saharan jalkapallokentän ja Urheilulehdon muodostamalle pitkänomaiselle maisematilalle. Sisäänkäyntiaukio ja siihen liittyvät liiketilat suuntautuvat entistä enemmän Reijolankadun suuntaan rakennusmassan samalla suojatessa Urheilukadun varren alueita liikenne ja muulta ympäristömelulta esimerkiksi Eläintarhan tapahtuma-alueiden suunnasta. Sairaalakiinteistössä sijaitsevista liiketiloista aiheutuvat häiriöt naapurien suuntaan ovat epätodennäköisiä, sillä häiriöitä aiheuttavat vuokralaiset eivät ole myöskään sairaalan oman toiminnan kannalta hyväksyttävissä.

Muut sairaala-alueen reuna-alueet on kaavaratkaisussa määrätty säilytettäväksi ja kehitettäväksi vehreinä siten, että ne paitsi tarjoavat potilaille viihtyisiä ulko-oleskelutiloja ja näkymiä sisätiloista, niin ne samalla hyödyntävät ja korostavat alueen erityistä sijaintia Keskuspuiston reunavyöhykkeellä ja antavat myös viitettä Keskuspuistosta Mannerheimintien suunnasta katsoen. Samalla ne pehmentävät suurimittakaavaisen uudisrakentamisen vaikutuksia lähiympäristöön ja maisemaan. Kaavaratkaisua on näiltä osin kehitetty siten, että paitsi tontin ja edelleen Keskuspuiston metsäisiin osiin liittyvää kalliomaastoa säilyy entistä enemmän Reijolankadun varressa eteläisen pääsisäänkäynnin siirtyessä entistä vahvemmin osaksi Urheilukadun länsipuolista rakennettua kaupunkiympäristöä, niin Keskuspuiston rajapinnassa sijaitse-

van Urheilukadun alueesta on muodostunut entistä vehreämpi ja sairaalapuutarhan puolesta entistä käyttökelpoisempi, kun uuden sairaalarakennuksen pohjoisosaa on vedetty entistä kauemmas katulinjasta. Samalla vanhan potilaspaviljongin asema kaupunkikuvassa on vahvistunut luonnosvaiheen suunnitelmiin verrattuna, myös kauempaa Nordenskiöldinkadun eteläpuolelta katsoen, ja uusi alue liittyy vanhaan sairaala-alueeseen luontevammin, kun uudisosan korkein osa sisäänkäynteineen on vastaavasti siirtynyt pohjoisesta alkavan historiallisen keskiakselisommitelman symmetriseksi päätteeksi.

Myös vanhan sairaala-alueen keskiakseliin nähden poikittaiset pitkät näkymät on huomioitu kaavaratkaisussa siten, että näkymäyhteydet Keskuspuistoon säilyvät. Vanhan sairaala-alueen koilliskulmaan esitetyn uuden sairaalarakennuksen tulee siten väistää pitkiä näkymiä sairaalapuutarhasta kohti Keskuspuistoa. Rakennusala koskemaan on asetettu määräys, jonka mukaan rakennus on ratkaistava hahmoltaan mahdollisimman eheänä, jolloin sen volyyymi jatkosuunnittelun myötä saattaa pienetä, ja se on sijoitettava (rakennusalan puitteissa) mahdollisimman etäälle sen länsipuolella sijaitsevista, kaupunkikuvallisesti arvokkaista puista, jotta niiden säilymisedellytykset voidaan turvata. Rakennuksen korkeus on Lääkärinkadun varressa sijaitsevaa vanhaa hallintorakennusta ja vanhoja potilaspaviljonkeja matalampi, jolloin niiden hallitseva asema säilyy.

Myös uuden ja vanhan sairaala-alueen rajalla olevan, historialliselle keskiakselille poikittaisen akselin muodostavan kaupunkimaisen tilan toiminnallista ja kaupunkikuvallista merkitystä on kaavamerkinnöin ja -määräyksin painotettu. Vanha sairaalamuuri tulee säilymään vanhan sairaala-alueen ympärillä sekä Urheilukadun varressa, jossa lähi-tila suurikokoisine puineen säilyy ennallaan, vain lähempänä Reijolankadun kulmaa muuri tullaan purkamaan. Kaavamääräyksissä on lisäksi mahdollistettu muurin vähäinen aukottaminen uudisrakentamisen kohdalla, jolloin sen ilme voi muuttua molemmin puolin läpihengittävämmäksi.

Rakentamisen määrä, mittakaava ja ilme

Kaavan tullessa vireille hankkeen laajuuden pohjana ovat olleet Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030 (2009, päivitys 2016) sekä Yhteissairaalan tarveselvitys (2017), jotka ovat edellyttäneet sairaalatoimintojen huomattavaa keskittämistä Laakson sairaala-alueelle, joka on hyvin saavutettavissa myös seudullisesti ja lähellä merkittävää Meilahden sairaalakampusta.

Jotta Laakson uuteen yhteissairaalaan saataisiin synnytettyä merkittävä ja tehokas psykiatrian osaamiskeskus, on alueelta tarpeen osoittaa uudet tilat kaikille Helsingin kaupungin sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) psykiatrisen hoidon erityisosaisaloille. Helsingin kaupungin somaattisen sairaanhoidon sairaansijamäärä ja siitä johtuva tilatarve perustuu Meilahden päivystyksen suurpiirijakoon, mikä merkitsee sitä, että päivystyksestä jatkosairaanhoidon

Laakson yhteissairaalaan siirtyville potilaille on osoitettava tarpeeksi sairaansijoja.

Sairaalavision mukaisen sairaalakokonaisuuden rakentaminen on kaavaratkaisussa edellyttänyt muun muassa eteläisen sairaalapuiston luonnontilaisen kaltaisena säilyneen alueen osoittamista tehokkaaseen rakentamiseen. Urheilukadun varteen suunniteltu rakennusmassoittelu perustuu mahdollisimman tehokkaan ja toimivan sairaalaosastoyksikön toistoon sekä toiminnan ja siitä aiheutuvien kulujen kannalta tarkoituksenmukaiseen ryhmittelyyn, mikä johtaa esitetynlaiseen korkeusmaailmaan. Osa sairaalaosastoista on jo jouduttu sijoittamaan olemassa olevaa maantasa alemmas ja louhimaan maastoa niiltä osin.

Myöskään uutta, sairaalahankkeen kannalta välttämätöntä Auroranportin ajoyhteyttä laajoine kallioon louhittavine saatto-, pysäköinti- ja logistiikkatiloineen ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa, jos uuden kerrosalan määrä jää kovin vähäiseksi suhteessa edellä mainittujen ratkaisujen kustannuksiin.

Esitetty uudisrakentamien ei ole poikkeuksellisen korkeata verrattuna esimerkiksi Töölöntullin alueen rakentamiseen, jossa nykyisin hotellina toimiva rakennus on 11 kerrosta korkea ja Mannerheimintien varren asuintalot Lääkärikadun risteyksestä pohjoiseen ovat yhdeksän kerrosta korkeita. Samassa korttelissa Urheilukadun varren 3,5–4 kerrosta korkeiden rakennusten kanssa on Mannerheimintein puolella 6–7 kerrosta korkeita asuintaloja. Urheilukadun toisella puolella 5–7 kerrosta korkeat sairaalarakennukset ovat tosin kerroskorkeudeltaan asuinkerrostaloja korkeampia ja räystäskorot asettuvat korkeammalle, mutta samalla rakennusten etäisyys on myös huomattavasti suurempi kuin Mannerheimintein ja Urheilukadun välisen korttelin rakennuksilla, jolloin korkeusvaikutelma vähenee. Urheilukadun varressa sairaalarakennuksen korkein osa asettuu Reijolankadun huoltoaseman kohdalle, eikä sillä ole varjostusvaikutuksia lähimpien asuintalojen asuntoihin tai pihoihin. Muualla rakentaminen sijoittuu entistä kauemmas nykyisistä, purettavaksi suunnitelluista asuin- ja sairaalarakennuksista, etenkin luonnosvaiheen jälkeen tehtyjen muutosten jälkeen.

Sairaalarakennuksen ympäristöään suuremman mittakaavan sairaalan sisäänkäyntiaukion yhteydessä pitkän maisematilan päätteenä voidaan katsoa myös viestittävän rakennuksen merkittävästä julkisesta luonteesta. Mittakaavaa pehmentää myös eteläosassa tontin reunoja kiertävät puut.

Vanhalle sairaala-alueelle osoitettu uudisrakennus on osa alueelle suunniteltua toiminallista sairaalakokonaisuutta. Massan pienentämiseksi osa sen tiloista on jo siirretty sijoitettavaksi viereiseen vanhaan hallintorakennukseen, jolloin rakennusten väliin on rakennettava yhdyskäytävä. Rakennusala koskemaan on kuitenkin asetettu kaavamääräys, jonka mukaan rakennus on jatkosuunnittelun myötä ratkaistava hahmoltaan mahdollisimman eheänä, jolloin sen volyyymi jatkosuunnit-

telun myötä saattaa pienetä, ja se on sijoitettava (rakennusalan puitteissa) mahdollisimman etäälle sen länsipuolella sijaitsevista, kaupunkikuvallisesti arvokaista puista, jotta niiden säilymisedellytykset voidaan turvata. Rakennuksen korkeus on Lääkärikadun varressa sijaitsevaa vanhaa hallintorakennusta ja vanhoja potilaspaviljonkeja matalampi, jolloin niiden hallitseva asema säilyy.

Asemakaavassa on asetettu määräyksiä, jotka koskevat rakennusten ja niiden ympäristön arkkitehtonisesti ja maisema-arkkitehtonisesti korkeaa tasoa sekä julkisivujen ilmettä ja laatua. Kaavamääräyksissä edellytetään rakennusmassojen jäsentelyä ympäristö ja sen viihtyisyysarvot huomioiden. Kaavaluonnosvaiheen jälkeen viitesuunnitelmassa esitettyjen julkisivujen massoittelua ja ilmettä on kehitetty paremmin vastaamaan kaavamääräyksissä esitettyjä tavoitteita, mutta ratkaisut tulevat tarkentumaan vielä jatkosuunnittelun myötä.

Yhdessä kaavaluonnoksesta saadussa palautteessa toivottiin Urheilukadun naapuritonteille vastaavaa lisärakentamisoikeuden nostoa kuin sairaalatontille. Nykyisin väljästi rakennetun sairaala-alueen tiivistäminen ei oikeuta vastaavaa rakennusoikeuden nostoa jo varsin tehokkaasti rakennetulla sekä kaupunkikuvallisesti arvokkaassa ja alkuperäisessä asussaan hyvin säilyneessä, 1930-luvun lopulta peräisin olevassa korttelissa, joka kuuluu myös maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltuun kulttuuriympäristöön (Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki).

Kaavan liitteenä olevaan Laakson yhteissairaalan viitesuunnitelmaan on lisätty suunnitelmia havainnollistavia kuvia.

Luonnon säästyminen

Sairaalavision mukaisen sairaalakokonaisuuden rakentaminen on kaavaratkaisussa edellyttänyt muun muassa eteläisen sairaalapuiston luonnontilaisen kaltaisena säilyneen alueen osoittamista rakentamiseen. Keskuspuiston rajavyöhykkeelle sijoitettu uudisrakentamisen alue on kuitenkin rajattu siten, että arvokas puusto ja avokalliot kaupunkikuvallisesti tärkeillä reuna-alueilla Urheilukadun, Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun varressa sekä tontin Keskuspuiston puoleisessa tontinosassa on voitu määrätä säilytettäväksi. Arvokkaita, maisemallisesti tärkeitä reunavyöhykkeiden avokalliota säästyy sekä nykyisen terveysaseman länsipuolella sekä osin sairaalan eteläisen sisäänkäyntiaukion yhteydessä Reijolankadun varressa.

Sairaalan saatto-, pysäköinti- ja logistiikkatilat on ratkaistu syvälle kalliin, eikä alueella ole tarvinnut turvautua puuston kannalta haastaviin kansiratkaisuihin. Siten myös alueen keskiosissa voi ainakin kuntoutuskeskuksen länsipuolella säilyä myös alkuperäistä puustoa, ja muille vapaaksi jääville piha-alueille voidaan maaston tasoerojen muokkaamisen jälkeen istuttaa maanvaraista, suurikokoiseksi kasvavaa puustoa.

Kaavamääräyksissä on todettu, että puistot, kadut, aukiot ja muut julki- seen kaupunkitilaan liittyvät ympäristöt sekä piha-alueet tulee suunnitella, toteuttaa ja/tai kunnostaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kanta- kaupunkiympäristön korkean laatuvaatimustason mukaisesti. Vanhan sairaala-alueen ympäristölle on asetettu suojelumääräyksiä, ja sitä tulee hoitaa ja kehittää historiallisena sairaalapuistona. Urheilulehdon pohjoisreunaan on painavista toiminnallisista syistä mahdollistettu bus- sipysäkin rakentaminen vastapäätä sairaalan eteläistä sisäänkäyntiä, jolloin olemassa oleva puurivi Reijolankadun eteläpuolella joutuu väis- tymään. Selostuksessa on todettu, että kolmiopuistosommitelman tule- vissa muutostöissä tulee lähtökohtana pitää alkuperäistä puistosuunni- telmaa vuodelta 1944, mikä tarkoittaa myös uuden puurivin istuttamista mahdollisimman lähelle Reijolankadun vartta.

Vaikutukset lapsein ja lapsiperheisiin

Asemakaavan muutoksen vaikutusten arviointia kohdassa Sosiaaliset vaikutukset on täydennetty. Alueelta purettavan päiväkotitila Muksulaak- son toiminta on päätetty siirtää osoitteeseen Paciuksenkatu 19. Lisäksi Taka-Töölöön on tarkoitus järjestää uusia päiväkotitiloja. Myös Laakson vanhan sairaala-alueen puolelle on mahdollistettu päiväkotitilojen sijoit- taminen, mikä voi mahdollisesti tulla kysymykseen uusien sairaalati- lojen valmistuttua.

Rakennusaikaiset häiriöt

Kaavamääräyksissä todetaan, että maanalaiset tilat ja johtokujat on si- joitettava, louhittava ja lujitettava siten, että niistä tai niiden rakentami- sesta ei aiheudu vahinkoa rakennuksille, alueen kulttuurihistoriallisille arvoille, maanalaisille tiloille tai rakenteille eikä kaduille, eikä haittaa tai vahinkoa kunnallistekniikan verkostoille, tai aiheuttaa haittaa suunnitel- tujen maanalaisten tai maanpäällisten tilavarausten toteutumiseksi. Ra- kennuslupa- ja rakentamisvaiheessa valvotaan määräyksen toteutu- mista, samoin kuin sitä, ettei rakennustyömaa-aikaisista järjestelyistä aiheudu kohtuutonta haittaa naapureille. Olemassa olevien, erityisen häiriöherkkien sairaala- ja kuntoutuskeskustoimintojen on myös kyet- tävä jatkamaan toimintaansa alueella rakennustöiden aikana, mikä jo yksin asettaa erityisiä vaatimuksia työmaa-aikaisten häiriöiden minimoi- miselle, mukaan lukien häiriöt sairaalan liikenteelle Urheilukadun kautta.

Sairaalahanke tulee suunnittelemaan konkreettiset toimenpiteet ja vies- tinnän yhdessä tulevan päätoteuttajan, viestinnän ammattilaisen sekä katutöiden osalta kaupungin liikenne- ja katusuunnittelun kanssa.

Maalämpökaivojen rakentamismahdollisuudet

Maanalaiseen yleiskaavaan (tullut voimaan 18.11.2011) on Mannerhei- mintien ja Urheilukadun välisen asuinkorttelin 604 pohjoispään kohdalle merkitty varaus Mechelininkadun ja Nordenskiöldinkadun väliselle lii-

kennetunnelille, mikä jo nykyään estää maalämpökaivojen rakentamisen kohtaan, jolle ollaan sairaalahankkeen myötä suunniteltu Meilahden ja Laakson sairaala-alueita yhdistäviä tunneleita. Asemakaavaehdotuksessa osoitettu sairaala-alueita yhdistävä tunnelivaraus sopeutuu maanalaisessa yleiskaavassa osoitettuun varaukseen. Suunnitteilla oleva Meilahti-Laakso yhdystunnelivaraus on osoitettu myös uuden valmisteilla olevan maanalaisen yleiskaavan kaavaluonnokseen (kaupunkiympäristölautakunta 12.5.2020).

Tunnelin käyttö asettaa tiukat vaatimukset mm. tunnelin pituuskaltevuuksille, pituudelle sekä turvallisuusratkaisuille tunnelissa. Sijoittelussa on pyritty hyödyntämään katualueita, mutta mm. olemassa olevien maanalaisten tilojen ja tilavarausten sekä edellä mainittujen reunaehto- ja vuoksi tunneli on osittain linjattu myös yksityisten kiinteistöjen alle.

Yksittäisten maalämpökaivojen sijoitusmahdollisuuksiin ei oteta kantaa asemakaavoissa. Tunnelien rakentamisen jälkeen maalämpökaivojen sijoittamisen mahdollisuuksia arvioidaan hankekohtaisesti.

Liikenne

Ajoneuvojen liikennemäärät Urheilukadulla tulevat arvioiden mukaan vähenemään 3 000 ajoneuvosta 2 600 ajoneuvoon vuorokaudessa, kun sairaalan uusi pääsisäänajoliittymä Auroranportilla valmistuu. Liittymästä pääsee sekä sairaala-alueelle pintaan että suoraan maanalaisiin saatto-, pysäköinti- ja huoltotiloihin, joista on suorat yhteydet sairaalan eri osiin. Huoltoliikenne Urheilukadulta poistuu käytännössä kokonaan. Meilahteen mahdollisesti rakennettavat tunneliyhteydet ei vaikuttaisi Urheilukadun liikennemääriä vähentävästi, sillä sairaalakampusten välinen ajoneuvoliikenne hyödyntää Auroranportin ajoyhteyttä.

Lääkärinkadulla on tehty kaupungin toimesta autoliikenteen liikennemäärälaskentoja aamu- ja iltaruuhkatuntien aikaan keväällä 2019. Havaintojen mukaan läpiajoliikenne Urheilukadulta Lääkärinkadulle oli vähäistä verrattuna Laakson sairaalalle suuntautuvaan liikenteeseen. Helisingissä on vähennetty ja jopa poistettu liikennemerkein osoitettuja läpiajokieltoja, koska niiden noudattamista on hankalaa valvoa.

Asukaspysäköintipaikat Urheilukadun varressa säilyvät entisellään, uuden sairaalarakennuksen eteläisimmän osan kohtaa lukuun ottamatta. Lääkärinkadun varresta on vapautumassa pysäköintipaikkoja asukaspysäköinnin tarpeisiin, kun sairaalan pysäköintipaikat rakennetaan kallio-tiloihin. Sairaalalahankkeelle tarkoituksenmukainen pysäköintipaikkapolitiikka selviää vasta pysäköintilaitoksen toiminnallisen jatkosuunnittelun myötä.

Sairaala-alueella toimivan kuntoutuskeskuksen nykyiset autopaikat maanalaisissa pysäköintitiloissa on huomioitu sairaala-alueelle sijoitettavien autopaikkojen tarkennetussa enimmäismäärässä. Kuntoutuskeskuksen rakennusluvan mukaiset maantasossa sijaitsevat invalidipaikat

voivat jäädä nykyisille paikoilleen, mikäli kuntoutuskeskusten rakennukset säilyvät nykyisellään. Sairaalahankkeesta aiheutuvista muutoksista kuntoutuskeskusten pysäköintijärjestelyihin tulee hankkeen sopia kuntoutuskeskuksen omistajien kanssa ja järjestää tarvittavat korvaavat paikat maan alle.

Kaavamääräyksissä on vaadittu osoitettavan asiakaspolkupyöräpaikkoja vähintään 1 polkupyöräpaikka / 500 k-m² ja henkilökuntapaikkoja vähintään yksi 1 polkupyöräpaikka / 3 työntekijää. Työntekijöiden pyöräpaikoista vähintään 50 % tulee olla lukituissa ja katetuissa tiloissa, jotka on sijoitettava henkilökunnan käyttämien sisäänkäyntien läheisyyteen. Polkupyöräpaikkojen tarkempi sijoittelu tarkentuu suunnittelun edetessä.

Uuden ajoliittymän avaamista Lääkärinkadulta poliklinikkatiloiksi muutettaville vanhoille potilaspaviljongeille poikki arvokkaimmaksi arvioidun vanhan sairaalapuutarhan osan ei ole katsottu perustelluksi, sillä esitettyjen laskelmien mukaan Lääkärinkadun kautta alueelle saapuvan liikenteen määrä tulee vähenemään huomattavasti nykyisestä, kun sairaalalle rakennetaan uusi pääajoliittymä Auroranportille. Sen sijaan vanhaa sairaala-alueita sairaalapuutarhoineen on liikenteen vähetessä ja pysäköintipaikkojen poistuessa tavoitteena kehittää etenkin jalankulkijoille ja lapsipotilaille varattuna, rauhallisen ja turvallisen historiallisen puutarha-alueena, johon poliklinikoiden ajoyhteydet on sovitettu. Nykyinen Lääkärinkadun ajoliittymä ja ajoyhteydet poliklinikoiksi suunnitelluille rakennuksille toimivat myös pelastusteinä ilman, että uutta liittymää tarvitsee avata. Poliklinikoille ajoneuvoilla saapuvien asiakkaiden on arvioitu saapuvan pääosin poliklinikkarakennusten eteläpuolella sijaitsevan aulan / saattopihaan sekä maanalaisten saatto- ja pysäköintitilojen kautta, joten poliklinikkojen saavutettavuus on turvattu useammasta suunnasta. Jos arvio poliklinikoiden asiakkaiden kulkutapajakaumasta muuttuu erittäin merkittävästi, voidaan poliklinikoiden liikennejärjestelyitä joutua tarkastelemaan uudelleen, mutta jatkosuunnittelun myötä tulee ennen kaikkea varmistaa poliklinikoiden hyvä saavutettavuus edellä mainittujen pääsaattopihojen kautta. Kaavaan on myös erikseen asetettu tätä koskeva määräys.

Liikenteen aiheuttamien ilmanlaatu- ja meluhaittoja arvioitaessa on otettu huomioon vuoden 2025 tilanteen mukaiset liikennemäärät.

Sairaalan hankesuunnitelman yhteydessä laaditun viitesuunnitelman noudattaminen

Hankesuunnitelman yhteydessä laadittu, kaavaluonnoksen mukana nähtävillä ollut viitesuunnitelma ei vastannut vielä kaavaratkaisulle asetettuja kaupunkikuvallisia ja -rakenteellisia tavoitteita tai huomionnut riittävästi osallisilta saatua palautetta. Asemakaavakartan merkinnät ja -määräykset ovat tarkentuneet kaupunkisuunnittelun asiantuntemuksella täydennetyn työryhmän edelleen työstämän viitesuunnitelman mukaisiksi.

Parvekkeet Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun varressa

Oleskeluparvekkeiden sijoittaminen Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun varteen on kaavaehdotuksessakin kielletty määräyksellä. Oleskeluparvekkeet sijoittuisivat ilmanlaatuarvioinnin mukaan alueelle, jolla typidioksidin vuorokausiohjearvo ja myös hengitettävien hiukkasten ohjearvo voisi ylittyä. Ilmanlaatuarviointia on avattu tarkemmin kaavaselostuksessa. Oleskeluparvekkeiden sijoittaminen tällaiselle ilman epäpuhtauksien kuormittamalle alueelle ei ole mahdollista etenkin, kun otetaan huomioon, että kyseessä on ilmansaasteiden vaikutuksille erityisen herkkä kohde. Myös liikenteen aiheuttama melu on voimakasta. Kaavamääräyksen tavoitteena on vähentää altistumista liikenneperäisten päästöjen haittavaikutuksille.

Kaavamääräykseen on sen sijaan lisätty määräys, jonka mukaan oleskeluparvekkeiden sijaan saa rakentaa paitsi viherhuoneita niin myös lasitettujen parvekkeiden kaltaisia lämmittämättömiä oleskelutiloja, jotka on varustettu koneellisella ilmanvaih dolla. Riittävän hyvän ilmanlaadun varmistamiseksi on erikseen määrätty, että kyseisten oleskelutilojen raittiin ilmanotto tulee järjestää kattotasolta vähintään ilmanlaadun minimietäisyyksien päästä Nordenskiöldinkadusta ja Reijolankadusta.

Tarkemmat pelastusratkaisut tarkentuvat jatkosuunnittelun myötä.

Rakennusten suojelumääräykset

Vanhoja arvokkaita sairaalarakennuksia, joissa on säilynyt myös arvokkaita sisätiloja, on asetettu koskemaan sr-2-tason määräys sr-1:n sijaan, sillä suojelun tasoa arvioidaan kokonaisuutena eikä sen ole katsottu yltävän sr-1 määräyksen tasolle.

Vanhojen potilaspaviljonkien arvokkaiksi sisätiloiksi määriteltyjen ulkomakuusalien ja -terassien sekä loggian tilallisen hahmon säilyminen tai palauttaminen ei estä väliseinien purkua näissä tiloissa tai muualla. Päinvastoin tavoitteena on, ettei em. arvokkaita sisätiloja pilkottaisi nykyistä enempää, vaan mieluummin palautettaisiin alkuperäinen tilallinen hahmo purkamalla tiloihin myöhemmin lisättyjä väliseiniä.

Määräyksissä ei ole edellytetty sisätiloiksi muutettujen tilojen lasitusten poistamista ja palauttamista ulkotiloiksi.

Ovia koskeva säilyttämismääräys koskee ainoastaan alkuperäisiä ovia. Mm. poliklinikkatiloiksi muutettaviksi suunnitelluista potilaspaviljongeista on jo ennestään poistettu kaikki alkuperäiset sisäovet, ja korvattu ne uusilla ja leveämmillä; ainoastaan kellaritiloissa on joitain alkuperäisiä sisäovia jäljellä. Alkuperäisten ovien säilyttämistä koskeva määräys koskisi lähinnä paremmin säilynyttä, erityisesti hallinnon käytössä ollutta rakennusta Lääkärinkadun varressa. Kyseessä olevan rakennuksen pääsisäänkäynnit eivät ole esteettömiä eikä niitä voida sellaisiksi luontevasti muuttaa, joten tarvetta normaalilevyisten ovien

huomattaviin levennyksiin ei ole nähtävissä. Ovet ovat siten säilytettävissä. Tarvittaessa voidaan kuitenkin oviaukkoja leventää esimerkiksi siten, että poistettavat alkuperäiset ovet sijoitetaan uudelleen muulle rakennukseen tai potilaspaviljonkeihin. Hallintorakennuksessa on myös alkuperäisiä pariovia, joita voi hyödyntää, jos johonkin tarvitaan leveämpiä oviaukkoja.

Määräyksissä ei ole edellytetty suojeltavan taloteknisiä järjestelmiä kuten vesikiertolämmitystä. Sen sijaan alkuperäiset ripalämpöpatterit, jotka on määrätty suojeltaviksi, ovat arvokas osa interiöörejä, ja käytöstä mahdollisesti poistettuinkin tuovat tärkeää ajallista syvyyttä ja kerrostuneisuutta muutoin uusittaviin tiloihin. Pääasiassa ikkunoiden yhteydessä sijaitsevat patterit eivät haittaa tilojen uusimista tai kalustettavuutta, sillä ne sijaitsevat syvennyksissä ikkunapenkkien alla. Kaavaselostukseen on kuitenkin tarkennettu, että yksittäisiä pattereita voidaan poistaa, jos ne sijaitsevat toiminnallisesti hankalissa paikoissa.

Tapaaminen naapurien kanssa 25.8.2020

Suunnitelmien katsottiin kehittyneen luonnosvaiheesta, mutta rakentamisen suurena säilynyt mittakaava herätti edelleen huolta. Urheilukadun varren uudisrakennuksen eteläpään ratkaisun katsottiin osin parantuneen, osin korkeutta ja sijaintia myös kritisoitiin. Vehreyttä Urheilukadun varressa pidettiin tärkeänä. Urheilukadun tulevat sekä työma aikaiset liikennejärjestelyt kiinnostivat, sekä tarkempi aikataulu.

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeinen vuorovaikutus

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen on kaavarajaa tarkistettu Laakso-Meilähti-ajoneuvotunnelivarauksen kohdalla siten, että aluetta on laajennettu vähäisessä määrin lähinnä kahden asuintontin kohdalla. Muutos on annettu 2.9.2020 tiedoksi niille osallisille, joiden yksityistä etua muutoksen on katsottu koskevan (maankäyttö- ja rakennusasetus 32 §), ja heillä on ollut mahdollisuus antaa mielipiteensä asiasta. Ko. muutoksen johdosta ei saatu mielipiteitä.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 4.12.2020–15.1.2021

Muistutus

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus.

Neljän Urheilukadun varrella sijaitsevan taloyhtiön jättämässä yhteisessä muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat edelleen Urheilukadun puistomaisen ja pienmittakaavaisen luonteen katoamiseen sekä uudisrakentamisen korkeuteen ja määrään sekä siihen, ettei rakentamista ole siirretty esimerkiksi itään Keskuspuiston puolelle. Liikenteen osalta huomautukset kohdistettiin saattopaikkojen ja pysäköintinajoyhteyden sijoittamiseen lähelle Urheilukadun ja Reijolankadun risteystä, uuden ajoliittymän avaamiseen Urheilukatu 52:ta vastapäätä,

pysäköintipaikkojen vähentämiseen Urheilukadun varresta sekä ajoneuvoliikenteen kasvamisen riskiin Urheilukadulla. Bussipysäkkien sijoittamisen Reijolankadun molemmin puolin huomautettiin leikkaavaan sekä arvokasta kalliota että Urheilulehdon puistoa ja tekevän katutilasta ylileveän.

Lisäksi huomautettiin rakennustyömaavaiheiden haitoista sekä maa- lämpökaivojen rakentamisen estymisestä Meilahti-Laakso -yhdystunnelivarauksen kohdalla.

Ristiriitaisena pidettiin määräystä, jonka mukaan uusi rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön kaupunkirakenteelliset ja kuvalliset sekä liikenteelliset ja toiminnalliset seikat huomioon ottaen, sillä asemakaavaehdotuksen ei katsottu vastaavan näitä kaavalle asetettuja tavoitteita, eikä sitä ja viitesuunnitelmassa esitettyä sairaalan rakentamissuunnitelmaa pidetty sellaisenaan toteuttamiskelpoisina.

Vastineet aihepiireittäin

Uuden sairaala-alueen sijoittuminen

Uudisrakentamisen sijoittaminen nykyisen sairaala-alueen itäpuoliselle alueelle Keskuspuiston vihersormeen ja Helsingin metsäverkostoon kuuluvalla alueella olisi vastoin kaupungin yleiskaavaa. Itäpuolisen alueen säilyttäminen ja edelleen kehittäminen virkistys- ja viheralueena on laajemman kaupunkirakenteen kannalta tärkeämpää kuin sairaala-alueen muurien ympäröimän keskiosan säilyttäminen osin luonnontilan kaltaisena tontin osana. Lähivuosina käynnistyvä, Keskuspuiston eteläisimpiä osia koskeva asemakaavan muutos tulee koskemaan myös Laakson ja Auroran sairaala-alueiden välistä aluetta, josta Keskuspuiston metsäiset osat alkavat. Asemakaavatyön yhteydessä tullaan tarkastelemaan alueen toimintoja ja asettamaan suuntaviivoja alueen tulevalle maisemalliselle hoidolle ja kehittämiselle, myös eteläpuolisen alueen muuttunut maankäyttö ja mahdolliset maisemalliset korjaustoimenpiteet huomioiden.

Sairaala-alueen itäpuoliseen suurelta osin jyrkkään rinteeseen rakentaminen toisi toiminnallisia haasteita sairaalaosastojen järjestämiselle, ja laakson pohjan haastavat perustamis- ja pohjavesiolosuhteet toisivat merkittäviä lisäkustannuksia sairaalan maanalaisten logistiikka-, pysäköinti- ja saattoliikennekerrosten rakentamiselle. Vaikkei rakentamista edes ulotettaisi nykyisen Laakson ratsastuskentän kohdalle, katoaisivat sen toimintaedellytykset jo tapahtumien yhteydessä hevostenkuljetusvaunuja palvelevan pysäköintialueen poistumisen myötä, mikä köyhdyttäisi kaupungin monipuolista tapahtumatarjontaa ja olisi myös kulttuurihistoriallinen menetys.

Uudisrakentamisen sijoittaminen nykyisen sairaala-alueen itäpuolelle estäisi myös vanhojen, nyt poliklinikkakäyttöön suunniteltujen vanhojen sairaalarakennusten sekä olemassa olevan kuntoutuskeskuksen liittä-

misen elimelliseksi osaksi uutta sairaalaa niin maan alla (potilas-, henkilökunta- ja tavaralogistiikkakerrokset) kuin maan päällä (lyhyet ja luontevat yhteydet). Laakson ja Meilahden sairaalakampuksia yhdistävän, henkilökunnan ja potilaskuljetusten käyttöön tarkoitetun logistiikkatunnelin pituus kasvaisi merkittävästi ja aiheuttaisi tunnelissa kulkemiseen käytettävän ajan ja sitä myötä sairaalan toimintakulujen kasvua (ko. Laakso–Meilahti -logistiikkatunneliin ei ole tarkoitus osoittaa autoliikennettä, toisin kuin sen rinnalle mahdollisesti rakennettavaan ajoneuvotunneliin tai Auroranportilta sairaala-alueelle lähtevään, sairaalan pääajoyhteyttä varten rakennettavaan tunneliin.).

Sovittaminen kaupunkikuvaan ja -rakenteeseen

Kaavaratkaisu muuttaa sairaala-alueen luonnetta entistä rakennetummaksi, eikä jo aiemmin kuntoutuskeskuksen rakentamisen myötä katkennut suora yhteys Keskuspuistoon ole tältä osin ollut uuden kaavaratkaisun lähtökohtana. Yhtenä suunnittelun tärkeänä lähtökohtana on kuitenkin huomioitu Urheilukadun ja sairaala-alueen asema tiiviin kantakaupunkirakenteen ja Keskuspuiston saumakohtassa siten, että sairaala-alueen reunavyöhykkeet säilyvät vehreinä ja antavat edelleen viitettä edempänä alkavasta Keskuspuistosta. Urheilukadun suuntaan rakentamisen mittakaava kasvaa nykyisestä, mutta samalla esimerkiksi nykyisin kaikkein lähinnä katua sijainneen rakentamisen raja vetäytyy kauemmaksi siten, että kadun varteen muodostuu laaja ja yhtenäinen, puistomainen vyöhyke ja näkymä Reijolankadun ja Urheilukadun risteyksestä kohti pohjoista on suorastaan entistä vehreämpi. Myös vanhat sairaalarakennukset näkyvät kaupunkikuvassa entistä paremmin etelästä katsoen, sillä myös nykyisen terveysaseman kohdalla uudisrakentaminen on osoitettu selvästi nykyistä rakentamista kauemmas kadusta; em. kohtaa on lisäksi tarkistetuksessa kaavaehdotuksessa siirretty entistä etäämmälle.

Nyt kohta, missä uudisrakentaminen sijoittuu lähimmäksi Urheilukatua ja on korkeimmillaan, sijoittuu Urheilukadun ja Reijolankadun risteykseen huoltoasematontin kohdalle, mikä on sairaalan yhden pääsisäänkäyntialueen kyseessä olleessa toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti perusteltua - kyseessä on merkittävä uusi julkinen rakennus. Uudisrakennukselle osoitetun rakennusalan rajaa on kuitenkin tarkistetuksessa kaavaehdotuksessa vedetty tuossa kohtaa takaisin kohti itää, lähemmäksi linjaa, jossa se oli asemakaavan muutoksen luonnosvaiheessa.

Toisin kuin muistutuksessa väitetään, uudisrakentamisen korkeus Urheilukadun varressa on ollut enintään 34 m ja sisempänä tonttia (etäämpänä Reijolankadun varressa) 42 m maantaosta, ei 50 m. 45 asteen valokulmasääntö lähimpiin asuintaloihin ei ole vaarassa ylittyä kohdissa, jossa rakentaminen sijoittuu lähimmäs olemassa olevia asuinkerrostaloja. Tarkistetuksessa kaavaehdotuksessa Urheilukadun varren rakentamisen korkeutta on kuitenkin madallettu aavistuksen verran, jolloin sen korkeus eteläpäässä on enimmillään noin 33 m. Sisempänä tonttia rakennusalan pohjoispuoliskolla vesikaton ylintä sallittua korko-

asemaa +57.5 on madallettu tasoon +53.0 eli samaan tasoon kuin korkea osa etelämpänäkin. Reijolankadun varressa korkeus maantasosta on edelleen noin 42 m, mutta pohjoispäässä korkeus on madaltunut 28–33 metriin suunnitellusta maantasosta.

Avokallion louhiminen Reijolankadun varressa on mahdollistettu, jotta sairaalan eteläisen sisäänkäynnin välittömään läheisyyteen saadaan sijoitettua sairaalaa palvelevat bussipysäkit. Kuitenkin kallio tulee olemaan nykyistä enemmän ympäröivässä kaupunkikuvassa läsnä, kun sairaalamuuri kadun varresta puretaan ja kallioaihetta hyödynnetään sairaalan tärkeän sisäänkäyntiaukion ilmeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Reijolankadun katutila levenee, mutta uusi rakennus tulee rajamaan avointa tilaa entistä selvemmin ja muodostaa päätteen laajemmallekin kaupunkitalalle.

Urheilukadun länsipuolisten korttelialueiden olemassa oleva rakentaminen on otettu asemakaavan muutoksessa huomioon, juurikin osana Urheilukadun ympäristön ja sairaala-alueen hahmottumista osana metsäisen Keskuspuiston ja tiiviin kantakaupunkirakenteen saumakohtaa, jossa vihreä ympäristö lomittuu osin korkeaankin kaupunkirakentamiseen. Kaavamuutostyön dokumentoinnissa (ympäristöhistoriallisessa selvityksessä ja viitesuunnitelmassa) on esitetty suunnittelualueen liittyminen laajempaan kaupunkirakenteeseen erilaisin kaavioin, alueleikkauksin ja -julkisivuin, maantasonäkymin sekä ilmakehävetojen avulla. Lisäksi kaupunkikuvallista ratkaisua ja myös sen liittymistä Urheilukatua laajempaan ympäristöön on työstetty ja arvioitu myös sairaala-alueen laajemmasta ympäristöstä tehdyn pienoismallin avulla. Pienoismalliin oli mahdollista tutustua kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana.

Edellytyksiä Urheilukadun ja Mannerheimintien välisen asuinkorttelin asemakaavan muutokselle ei voida arvioida tämän kaavaprosessin yhteydessä, vaan se vaatisi oman prosessinsa, jonka yhteydessä mahdollisuuksia alueen tehokkaampaan rakentamiseen tutkittaisiin.

Liikenne

Urheilukadun varteen lähelle Reijolankadun risteystä suunniteltu saatto- ja ambulanssipalvelualue palvelee sen kohdalla suunniteltuja sairaalan kuvantamispalveluita, joihin esim. kyynärsauvojen kanssa liikkumaan joutuvilla potilailla on oltava mahdollisimman lyhyt kävelymatka. Sairaala tulee opastamaan ja ohjeistamaan asiakkaiden saapumista siten, että muu sairaalan saatto- ja pysäköintiliikenne ohjautuu Auroranportin ajoyhteyden kautta, sillä liikenteen sujuvuus Urheilukadun risteyskohdalla on myös sairaalan oman saavutettavuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää. Samasta syystä ohjeistus tulee koskemaan myös Urheilukadulle osoitettua pysäköintitilojen vara-ajoyhteyttä, joka sairaalan toimintavarmuuden vuoksi (esim. poikkeustilanteet) on perusteltua mitoittaa kaksisuuntaiseksi. Auroranportin liittymän kautta ajo sairaalan saatto- ja pysäköintitiloihin on saapuvalla ajoneuvoliikenteelle joka tapauksessa sujuvinta ja kätevintä, sillä Urheilukadulle ei pääse kääntymään suoraan

länneestä saavuttaessa, ja idän suunnasta lähestyvän liikenteen on taas helpointa ja nopeinta käyttää ensin vastaan tulevaa ja suurempaa Auroranportin ajoliittymää. Lisäksi kalliopysäköintilaitoksen sisäiset liikenejärjestelyt suosivat tavoitteiden mukaisesti Auroranportin lähtösuuntaa. Urheilukadun saavutettavuus ei tue merkittävän saattoliikenteen määrää, mutta voi houkutella yksittäisiä käyttäjiä.

Urheilukatu 52 kiinteistöä vastapäätä nykyisin sijaitsevalle sairaala-alueelle johtavalle kävely-yhteydelle ja vastaisuudessa välttämättömälle pelastusajoneuvojen reitille on kaavaratkaisussa sallittu lisäksi satunnainen virka-ajo. Kyseisen virka-ajon on tarkoitus palvella ainoastaan yhden maantasossa sijaitsevan sairaalaosaston maanpäälle välttämättä tarvittavaa potilassaattoa, muiden osastojen potilaskuljetusten ollessa järjestetyt Auroranportin ja maanalaisten potilassaattotilojen kautta. Maanpäälle sijoitettuna ambulanssipihalta on lyhyt siirtomatka osastolle ja muilta osastoilta saadaan helposti apuvoimia tarpeen mukaan. Potilaskuljetusten määrän on arvioitu olevan noin 1–10 kuljetusta vuorokaudessa ja ne jakautuvat kaikille vuorokauden ajoille, joten liikenteen määrät ovat todella vähäiset, eikä niillä ole käytännössä mitään vaikutuksia Urheilukadun liikenteeseen. Myös sairaalan intresseissä on estää muu ajoneuvoliikenne kyseiseltä sairaalan pohjoiselle sisäänkäynnille johtavalta jalankulku- ja pyöräliikennyhteydeltä, ja käytännössä se on tarkoitus estää rakenteellisin ratkaisuin (alaslasketavat, lukittavat tolpat). Kaavamääräyksiin on kuitenkin varmuuden vuoksi tarkennettu, että ma-3 -alueelle sallittu satunnainen virkaajoneuvojen saattoliikenne tarkoittaa ainoastaan ko. alueeseen rajautuvaa maantasokerrosta palvelevaa liikennettä.

Asukaspysäköintipaikkoja Urheilukadun varresta on poistumassa 7 kpl huoltoasematontin kohdalta ja 3 ap sitä vastapäätä. Lääkärikadun varresta on sen sijaan vapautumassa runsaasti pysäköintipaikkoja mm. Urheilukadun asukaspysäköinnin tarpeisiin, kun sairaalan pysäköintipaikat siirtyvät kalliotiloihin, joten kaiken kaikkiaan asukkaiden pysäköintipaikkatilanne alueella paranee.

Urheilukadun ajoneuvoliikenteen määrät laskevat kokonaisuutena, sillä Urheilukadun kautta kulkee nykyisin käytännössä kaikki Laakson terveysaseman ja nykyisen sairaalan liikenne. Yksin nykyisen terveysaseman aiheuttama vrk-liikenne on noin 1 000–2 000 ajon./vrk. Ajoneuvojen kokonaisliikennemäärät Urheilukadulla tulevat arvioiden mukaan vähenemään 3 000 ajoneuvosta 2 600 ajoneuvoon vuorokaudessa, kun sairaalan uusi pääsisäänajoliittymä Auroranportilla valmistuu. Sairaalan huoltoliikenne Urheilukadulta poistuu käytännössä kokonaan. Urheilukadun eteläpäähän Reijolankadun liittymän pohjoispuolelle jää pieni määrä lähinnä poliklinikkatiloihin suuntautuvaa saattoliikennettä, josta siitäkin suurin osa saapuu Auroranportin kautta sekä kalliopysäköintilaitoksen toissijainen sisäänkäyntiliikenne. Tämän ajoneuvoliikenteen määrä on yhteensä noin 500 ajon./vrk, mikä on siis selvästi

vähemmän kuin nykyinen Laakson terveysaseman liikenne Urheilukadulla. Poliklinikoiden saavutettavuutta sairaala-alueen keskellä sekä maan alla sijaitsevien saattopihojen kautta on jatkosuunnittelun myötä entisestään parannettu.

Lääkärinkadulla on tehty kaupungin toimesta autoliikenteen liikennemäärälaskentoja aamu- ja iltaruuhkatuntien aikaan keväällä 2019. Havaintojen mukaan läpiajoliikenne Urheilukadulta Lääkärinkadulle oli vähäistä verrattuna Laakson sairaalalle suuntautuvaan liikenteeseen, eikä läpiajokiellon asettamista katsota perustelluksi, etenkin, kun sitä ei voida käytännössä valvoa.

Maalämpökaivot

Maalämpökaivojen rakentaminen on jo ennestään ollut mahdotonta Mannerheimintien ja Urheilukadun välisen asuinkorttelin 604 pohjoispään kohdalla, sillä voimassa olevassa maanlaisessa yleiskaavassa alueen kohdalle on jo merkitty tunnelivaraus. Varaus teknisen huollon tunnelille on säilynyt vastaavassa kohdassa myös kaupunginvaltuuston 16.6.2021 hyväksymässä uudessa maanlaisessa yleiskaavassa. Kaavaratkaisussa on pidetty tärkeämpänä mahdollistaa valtakunnallisesti merkittävän sairaalakampuskokonaisuuden muodostaminen kuin erikseen huomioida kahden kiinteistön mahdollisten lämpökaivojen rakentamismahdollisuudet sairaalakampuksia yhdistävän tunnelivarauksen kohdalle. Tunnelilinjauksen siirtäminen esimerkiksi Lääkärinkadun kohdalle ei ole teknisesti ratkaistavissa alueella kulkevan viemäritunnelin takia. Yksittäisten maalämpökaivojen sijoitusmahdollisuuksiin ei oteta kantaa asemakaavoissa. Tunnelien rakentamisen jälkeen maalämpökaivojen sijoittamisen mahdollisuuksia voidaan arvioida hankekohtaisesti.

Kaavamääräyksissä todetaan muun muassa, että maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, että niistä tai niiden rakentamisesta ei aiheudu vahinkoa mm. rakennuksille tai maanalaisille tiloille. Rakennuslupa- ja rakentamisvaiheessa valvotaan määräyksen toteutumista.

Sairaala-alueelle mahdollisesti rakennettava jäähdytysasema palvelisi sairaala-aluetta laajempaa kaukokylmäverkkoa, johon on myös yksityisten kiinteistöjen mahdollista liittyä. Rakennushankkeen on tarkoitus huomioida alueen taloyhtiöiden kiinnostus kaukokylmää kohtaan, kun sen osalta selvittely etenee.

Rakennustyömaa-aikaiset haitat

Rakennushankkeen, mukaan lukien Urheilukadun saneerauksen, tarkempaa yleisaikataulua ja vaiheistusta ollaan parhaillaan määrittelemässä. Vaiheistussuunnitelmien perusteella pystytään tarkemmin suunnittelemaan rakennustyömaan työmaaliikenteen logistiikkareitit.

Pääasialliseksi rakennustyömaa-alueeksi on hankkeen tarkoituksena vuokrata Laakson ratsastuskentän pysäköintialue, joka on Auroranportin kautta työmaa-ajoneuvojen helposti saavutettavissa joka suunnasta. Ko. työmaa-alueelta on tarkoitus rakentaa edelleen tilapäinen maanpäällinen ajoyhteys sairaala-alueelle työmaaliikennettä varten, jolloin vain välttämättömimmin työmaata palveleva liikenne ohjataan Urheilukadun kautta. Rakennuslupa- ja rakentamisvaiheessa valvotaan, ettei rakennustyömaa-aikaisista järjestelyistä aiheudu kohtuutonta haittaa naapureille.

Hankkeen ei ole tarkoitus katkaista Urheilukadun liikennettä missään rakennusvaiheessa kokonaan. Kulku rakennustöiden aikana järjestetään ajosilloin. Urheilukadun muutoksista tehdään vaiheittaiset liikennesuunnitelmat ja Urheilukadun työmaaliikenne pyritään minimoimaan työmaan aikana. Tässä vaiheessa on jo kuitenkin varmaa, että myös Urheilukatua joudutaan käyttämään työmaaliikenteen reittinä tietyissä rakennusvaiheissa, koska kaikkea työmaaliikennettä ei pystytä teknisesti hoitamaan Auroranportin kautta. Työmaaliikenne painottuu Urheilukadun alkupäähän Reijolankadulta katsottuna.

Tärinää aiheuttavissa louhintatöissä tullaan kaavamääräysten mukaisesti huomioimaan ympärillä oleva rakennuskanta. Rakennushankkeessa on erillinen tärinäkonsultti, jonka kanssa valmistellaan erillinen suunnitelma ja riskiarvio tärinää aiheuttavista töistä. Tärinälle altistuviin rakennuksiin tehdään katselmuksia ja asennetaan myös tärinämittareita, jolla seurataan tärinää rakennustöiden aikana.

Kaavaratkaisu laillisuus

Kaavaratkaisu on laadittu noudattaen maankäyttö- ja rakennuslakia.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat liikenteen aiheuttamiin ilmanlaatu- ja meluhäiriöihin erityisesti sairaala-alueen eteläosassa, rakentamisen edelleen rajustikin lähiympäristöstään poikkeavaan määrään ja Lääkärikadun varteen osoitetun uudisrakennuksen paikkaansa nähden liian suureen rakennusalaan sekä samaan asiaan liittyen yhteyden katkeamiseen sairaalakappelin ja muiden alkuperäiseen sairaalarakennusten kokonaisuuteen kuuluvien rakennusten välillä. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ilmoitti, ettei sillä ollut lisättävää kaavahankkeen OAS-vaiheessa annettuun lausuntoon nähden.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
 - Helen Oy
-

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Vastineet lausuntoihin

Melu- ja ilmanlaatu

Liikenteen haittojen minimointi on ollut yksi asemakaavoituksen lähtökohdista. YS-korttelialueelle on osoitettu suuri yhtenäinen maanpäällinen rakennusala, joka mahdollistaa viitesuunnitelmassa esitetyn ratkaisun ohella tarvittaessa muunkinlaisia ratkaisuja. Tästä syystä kaavaratkaisussa ei ole osoitettu erikseen ulko-oleskelualueiden sijainteja. Kaavan melu- ja ilmanlaatuvaikutusten arvioinnin lähtökohtana on ollut selvittää etenkin viitesuunnitelman mukaisten potilaspihojen toteuttamiskelpoisuus, ja toisaalta antaa riittävät kaavamääräykset ohjaamaan jatkosuunnittelua ja varmistamaan ulko-oleskelualueiden hyväksyttävät melu- ja ilmanlaatuolosuhteet myös siinä tapauksessa, että alueet sijoittuvat viitesuunnitelmasta poiketen.

Käyttötarkoitukset korttelialueilla on määritelty väljästi. Vaikka liikenteen haitat kuormittavatkin etenkin kaava-alueen eteläosaa, on kaavan viitesuunnittelun lähtökohtana tästä huolimatta ollut sairaalatoimintojen kannalta optimaalinen ratkaisu. Liikenteen melu- ja ilmanlaatuhaittojen arvioinnin perusteella on annettu kattavat määräykset, joilla varmistetaan hyväksyttävät olosuhteet riippumatta siitä, miten eri toiminnot lopulta sijoittuvat.

Kaavan YS/s-korttelialuetta tulee hoitaa ja kehittää historiallisena sairaalapuistona. Alue on kauempana vilkkaimmista liikenneväylistä ja niiden aiheuttamista haitoista. Alueelle muodostuu ilmapiiriltään rauhallisempi, ensisijaisesti jalankululle ja potilaiden oleskelulle varattu alue. Toiminnoista tälle alueelle mahdollistetaan uusi päiväkotia, ja viitesuunnitelman mukaan myös sairaalakoulu on suunniteltu sijoitettavaksi YS/s-korttelialueelle.

Lausunnossa oli aiheellisesti nostettu esiin viitesuunnitelman mukaisien potilaspihojen suojaksi meluselvityksessä esitetyt paikoin huomattavan korkeat meluesteet. Kaavaehdotus selvityksineen antoi virheellisen kuvan tarvittavista meluntorjuntarakenteista. Meluselvitystä on päivitetty ja kaavaselostusta täydennetty. Meluselvityksessä esitetään nyt vain ne melun leviämistä estävät rakenteet korkeuksineen, jotka ovat tarpeen melutason ohjearvojen saavuttamiseksi. Muutamalle pihalla 1–1,5 m korkeat meluesteet ovat tarpeen ja vain yhdellä pihalla ohjearvotason saavuttaminen edellyttää noin 2,8 m korkuista meluestettä. Käytännössä esim. itäisen uudisrakennuksen pihaa ympäröivät muurit

tulevat olemaan turvallisuussyistä korkeammat, kuin mitä pelkästään melun estämisen kannalta olisi tarpeen. Sama koskee kattoterasseja.

Kaikkien viitesuunnitelman mukaisten potilas- ja kattopihojen toteuttamisedellytykset on tutkittu. Niiden suojaaminen ohjearvotason ylittävältä melulta on varmistettu kaavamääräyksin. Lähimmäs Reijolankadun ja Urheilutien risteystä sijoittuvien piha-alueiden ilmanlaadun arviointia on täydennetty selostukseen lausunnon johdosta.

Kaavaratkaisun mukaisen maanalaisen rakentamisen ei arvioida runkomelun osalta aiheuttavan tarvetta kaavaohjaukselle.

Kaupunkikuva

Uuden sairaalarakentamisen korkeimmalle tasolle nousevaa osaa on pystytty madaltamaan kerroksella (4,5 m), jolloin kontrasti sen ja vanhojen sairaalarakennusten välillä ei ole yhtä suuri kuin ennen ja rakentamisen siluetti on maisemassa entistä linjakkaampi.

Lääkärikadun varren uudisrakennuksen rakennusala on tässä suunnitteluvaiheessa voitu lyhentää 76 metristä 71 metriin ilman, että olisi ollut nähtävissä toiminnallisia haasteita rakennuksen sisäisten tilojen järjestämiselle. Pieni osa väljennyksestä on hyödynnetty kaupunkikuvallisesti merkittävien ja asemakaavassa säilyviksi merkittyjen mäntyjen säilymisedellytysten parantamiseen, ja etäisyys vanhaan sairaaläkappeliin on kasvanut 17,5 metristä 22 metriin. Kaavakartalle on lisätty uudisrakennuksen rakennusalan länsireunaan nuolet, jotka osoittavat rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni. Täten rakennuksen mahdollinen pieneneminen jatkosuunnittelun myötä toisi lisää etäisyyttä nimenomaan kappelin suunnalle. On toivottavaa, että sairaalahanke tulisi hankkeen jatkokehityksen myötä hyödyntämään vanhaa kappelia osana sairaalan toiminnallista kokonaisuutta, jolloin sen entistä parempi liittyminen muiden rakennusten ja etenkin vanhan sairaalapuiston suuntaan tulisi myös hankkeen omaksi tavoitteeksi.



LAAKSON UUSI YHTEISSAIRAALA Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Maastokierros ja esittely- ja keskustelutilaisuus

15.5. klo 17.00 lähtö maastokierrokselle Lasten liikennekaupungilta. Esittely- ja keskustelutilaisuus klo 18–19.30 sairaalan auditoriossa, Lääkärintie 8, rakennus 4

Paikalla asiantuntijoina

Kaavatyö:

Kirsti Rantanen, arkkitehti, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto
Inga Valjakka, liikennesuunnittelija, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto
Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto
Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto

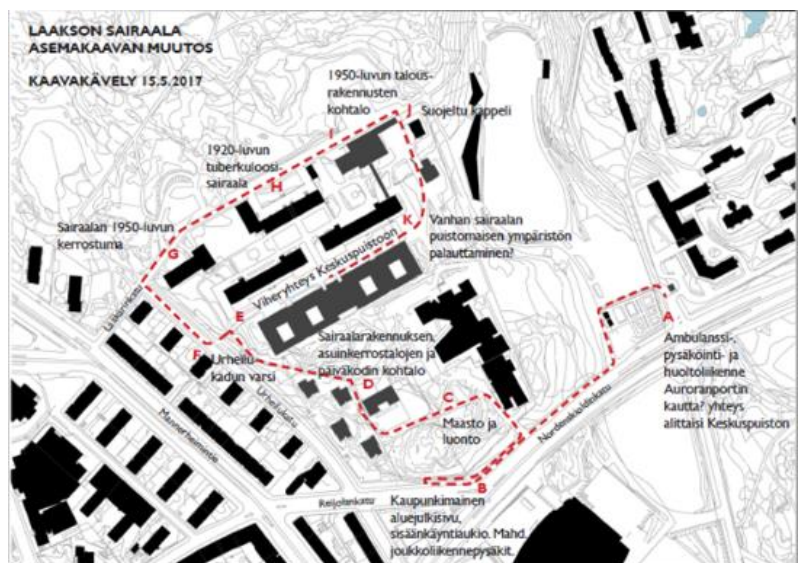
Nykyiset, poistuvat ja tulevat toiminnot:

Pirjo Sipiläinen, arkkitehti, tila-asiat, Helsingin kaupunki, sosiaali- ja terveysvirasto
Marja Sippola-Soininen, ylilääkäri, Kaupunginsairaala, SoTe
Kirsi Suominen, ylilääkäri, Helsingin kaupunki, psykiatria- ja päihdepalvelut
Christian Tannerkoski, kiinteistöpäällikkö, Koy Auroranlinna
Kari Raaska, hallinnollinen ylilääkäri, HUS Psykiatria

Tilaisuuteen osallistui edellisten lisäksi noin 45 henkilöä

Maastokierros

Maastokierros alkoi Lasten liikennekaupungilta oheisen kartan mukaisesti. Kirsti Rantanen esitteli alustavia suunnitelmia ja nykytilannetta kierroksen aikana. Kierroksella oli tiukka tahti, mutta jonkin verran keskusteltiin. Urheilukadun ja Reijolankadun kulmauksessa oleva kallio ja sen päällä oleva luonto on lähiasukkaille arvokas maisema- ja kävelykohde. Urheilukadun varren asukkaat olivat huolissaan sairaala-alueen vihreiden maisemien tulevaisuudesta. Valitellen todettiin, että purettaviksi aiotuille asuinkehostaloille on vastikään tehty julkisivuremontti.





Ihmeteltiin, tuleeko Lääkärinkadulle maanalaisen pysäköintilaitoksen sisäänajo. Ravintokeskusta toivottiin kilpailutettavaksi ravintoloitsijoille, ja mahd. ravintolan toivottiin palvelevan myös asukkaita. Eräs asukas toivoi entistä lämpövoimalaa teatterikäyttöön. Siihen, että Keskusuistoon ei rakenneta, oltiin tyytyväisiä.

Esittely- ja keskustelutilaisuus

Audiotilaisuus aloitettiin esittelemällä kaavoituksen lähtökohtia, tavoitteita ja alustavia aikatauluja sekä liikennesuunnittelullisia, kaupunkirakenteellisia ja kaupunkikuvallisia lähtökohtia. Tilaisuudessa esiteltiin myös sairaalatoimintojen järjestämiseen liittyvät taustat, tavoitteet ja tarpeet. Eniten keskustelua herätti sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen tulevaisuudessa alueen asukkaille. Alle tätä keskustelua on koottu keskittyen kuitenkin kaavoitus- ja liikennesuunnitteluasioihin.



Uuden rakentamisen korkeus, tyyli ja laatu

- Olisi hienoa saada alueelle VAU-arkkitehtuuria ja uudenaikaista arkkitehtuuria. Arkkitehtuurin tulisi olla maisemaan sopivaa ja näyttävää. Miksei 70-luvun terveyskeskusrakennusta säilytetä?
- Mikä tulee olemaan rakentamisen korkeus?
- Tarkoittavatko Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun varren kaupalliset palvelut supermarketia?
- Sairaalaympäristön laatua voi olla vihreyden säilyttäminen alueella. Myös taiteen ja kirjaston keinoin voi luoda paranemista edistävää ympäristöä.

Ympäristön vehreyden säilyminen

- Urheilukadun ja Reijolankadun kulmauksessa on hieno kallio ja sen päällä kivaa luontoa kukkaketoinen. Kallio ilmeisesti häviää uuden rakentamisen tieltä?
- Kallioalueen menettäminen harmittaa alueen asukkaita. Voisiko menetettyä luontoa korvata jotenkin, esimerkiksi rakentamalla uusiin rakennuksiin viherkatot?
- Urheilukadun varren asuntojen upeat vihreät maisemat menetetään, uudisrakentaminen pilaa alueen.

Liikennetkaisu lähitulevaisuudessa ja myöhemmässä vaiheessa

- Reijolankadulle on tulossa raitiotie. Onko sairaala-alueen pohjoispuolelle tulossa toinen raitiotie tulevaisuudessa - se oli merkitty valmisteilla olevaan yleiskaavaan?
- Urheilukadun pohjoispäästä puuttuvat 30 km/h -nopeusrajoitusmerkit.
- Mihin Reijolankadulle rakennettava raitiolinja 3 johtaa?



Tiina Antila-Lehtonen

16.5.2017

- Miksei Reijolankadulta saa enää kääntyä vasemmalle Urheilukadulle? Miten ajoreitti tulee ajaa jos haluaa päätyä Urheilukadulle?
- Miten tulevaisuudessa ajetaan kiinteistöön Mannerheimintie 51?

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestäminen tulevaisuudessa

- Alue tuntuu sopivan hyvin sairaalalle. Se kuitenkin ihmetyttää mistä alueen asukkaat saavat palvelunsa jatkossa? Voiko Läntisen Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskus tulla tälle alueelle?
- Olisi ollut parempi suunnitella ensin se, mihin nykyiset toiminnot voisivat siirtyä kuin aloittaa uusien toimintojen tuomisesta alueelle?
- Päiväkoti on tehnyt hyvää työtä ja toivoisin, että se voisi jatkaa alueella vanhoissa tiloissa.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset

- Milloin kaava etenee kaupunginvaltuustoon? Milloin rakentaminen voisi alkaa?
- Kuinka syvällä Meilahden tunneli tulee kulkemaan? Aiheutuuko sen rakentamisesta vaurioita alueen kiinteistöille?

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

LAAKSON UUSI YHTEISSAIRAALA

Asemakaavan muutos

Uutta kantakaupunkia -tilaisuus

Aika 19.11.2019 klo 15.00-19.00

Paikka Keskustakirjasto Oodi: 1. kerroksen ala-aula sekä Maijansali

Osallistujat

n. 700 kävijää, joista salin esityksissä kävi n. 350–400 kaupunkilaista

Helsingin kaupungin asemakaavoituksen kantakaupunkitiimin asemakaavoittajat sekä mm. liikennesuunnittelun ja kaupunki- ja maisematilan asiantuntijat.

Laakson yhteissairaala-hankkeen tiimoilta paikalla olivat:

Kirsti Rantanen, arkkitehti, asemakaavoitus, kantakaupunkitiimi

Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, kantakaupunkitiimi

Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti, kaupunki- ja maisematilayksikkö

Tilaisuuden kulku

Kirjaston ala-aulan ständeillä oli esillä yli 20 kantakaupungin hanketta. Maijansalissa pidettiin lisäksi tietoiskuja kaavoituksen ja liikennesuunnittelun ajankohtaisista asioista sekä esiteltiin Koivusaaren ajankohtaiset suunnitelmat ja Laakson yhteissairaalan juuri valmistunut asemakaavan muutosluonnos, josta pidettiin kaksi samansisältöistä esitystä klo 15 ja klo 18.30. Esitysten välillä ja jälkeen kaavan valmistelijat päivystivät ala-aulassa kuvien ja alueen pienoismallin ääressä ja vastailivat esitettyihin kysymyksiin.

Esille tulleita kysymyksiä

Tilaisuudessa kiinnitettiin huomiota rakentamisen suureen mittakaavaan ja sen sijoittumiseen joko liian lähelle ja korkeana Urheilukadun varteen tai päinvastoin liian kauas katualueista (vrt. perinteinen umpikorttelirakenne), pysäköintilaitoksen toisen ajoyhteyden sijoittamiseen Urheilukadun varteen, rakentamisaikaisiin haittoihin jo ennestään pitkään liikenne-remonteista kärsineellä alueella sekä Meilahden ja Laakson sairaala-alueita yhdistävän tunnelin aiheuttamiin riskeihin alueen kiinteistöille sekä lämpökaivojen rakentamismahdollisuuksien poistumiseen tunnelin kohdalla sijaitsevilla tonteilla.

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

LAAKSON UUSI YHTEISSAIRAALA **Asemakaavan muutos**

Kerro kantasi -verkkokeskustelun 6.-27.11.2019 yhteenveto

Tähän yhteenvetoon on koottu Kerro kantasi –palvelussa (6.-27.11.2019) käydyt verkkokeskustelun keskeiset tulokset. Palvelussa pyydettiin tutustumaan suunnitteluaineistoon ja kertomaan ajatuksia hankkeen merkittävimmistä vaikutuksista ja keihin ne erityisesti kohdistuisivat. Verkkokommentteja saatiin 103 kpl. Kommentteihin voi tutustua osoitteessa: <https://kerrokantasi.hel.fi/laaksonsairaalankaava>

1. Vaikutukset ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja -kuvaan

Liittyminen katutiloihin

Sairaalarakentamista pidettiin irrallisena muusta kaupunkirakenteesta, eikä sen katsottu istuvan kaupunkikuvaan. Rakentamisen toivottiin ulottuvan kiinni Reijolankatuun ja Nordenskiöldinkatuun kuten kantakaupungissa ja Töölössä yleensä, ja katujen varret varattavan liiketiloille. Tontin vehreiden reuna-alueiden ja avokallion säästämistä pidettiin tarpeettomana. Eteläisen sisäänkäyntiaukion katsottiin olevan kulmassa liian heikko aihe, aukion avaamista enemmän etelään monipuolisine liiketiloineen pidettiin tarpeellisena. Nordenskiöldinkatua pidettiin epämiellyttävänä kävely- ja pyöräily-ympäristönä.

Kommentoitu myös, että sairaalan toiminnallisuus on otettava huomioon massoja sijoiteltaessa (vs. umpikortteliratkaisu).

Puistomaisuus, liittyminen Keskuspuistoon

Toisaalta monessa kommentissa toivottiin myös alueen puistomaisuuden säilyvän, ja katsottiin ylisuurten rakennusmassojen rikkovan Keskuspuisto – Eläintarhan urheilupuisto - Töölönlahti - vihervyöhykkeeseen kuuluvan rauhallisen ja perinteikkään sairaala- ja puistoalueen. Uusien toimintojen ja ylisuurten hankkeiden lisääntymisen Laaksossa ja Eläintarhassa (sairaala + Helsinki Garden) katsottiin vaikuttavan haitallisesti Keskuspuiston virkistys- ja suojeluarvoihin.

Pihoille toivottiin enemmän tilaa.

Rakentamisen määrä ja koko

Suunnitellun rakentamisen määrää ja / tai kokoa pidetään liian suurena ja jopa kohtuuttomana, myös vanhojen sairaalarakennusten kannalta, joiden mittakaavaan uudisrakentamisen toivottiin sovittuvan. Koko vanhan sairaalamiljöön suojelua toivottiin, ja massiivisen rakentamisen katsottiin olevan ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Vanhojen sairaalarakennusten alueelle esitetyn uudisrakennuksen (Pastelli) suureen kokoon ja ympäristöönsä sopimattomaan hahmoon kiinnitettiin huomiota. Aiemman suunnitelman (Europan-kilpailun voittajatyön) katsottiin huomioivan paremmin alueen maisema ja ympäristö.

Joissain kommentteissa toivottu tehokkaampaa / korkeampaa rakentamista asuinrakennusten mahdollistamiseksi Urheilukadun varteen. Korkeampaa toivotaan etenkin kuntoutuskeskuksen kohdalle. Vastinpari Helsinki Gardenille, suunniteltava kokonaisuutena.

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

Arkkitehtuuri, liittyminen vanhaan sairaala-alueeseen

Esitettyjä suunnittelun lähtökohtia pidettiin hyvinä, mutta viitesuunnitelmaa ei pidetty niiden mukaisena. Arkkitehtonista ja kaupunkikuvallista ratkaisua kritisoitiin. Uudisrakentamisen alueella haluttiin jatkettavan vanhan sairaala-alueen periaatteita kuten etenkin symmetrinen sommitteluperiaate ja keskiakselin huomioiminen, sekä vehreä sairaalapuisto ja yksinkertainen massoittelu. Rakentamisen toivottiin kauttaaltaan jäävän vanhojen rakennusten räystäskoron tasalle.

Rakennusten ulkonäköön kiinnitettiin paljon huomiota. Niitä toivottiin sovittavan ympäristöönsä kattomuotojen, ikkuna-aukotusten, materiaalien ja värin puolesta, mitä pidettiin myös oletettavasti potilaidenkin kannalta maanläheisyydessään ja kodikkuudessaan mieluisempia. Ilmeestä ei-laitosmaista, ”lempeämpää”. Epäiltiin, että potilailta ei ole kysytty mitään.

Maisemasuunnittelun ja arkkitehtisuunnittelun katsottiin olevan epätasapainossa, maisema-arkkitehtonisiin yksityiskohtiin on paneuduttu vaikka kokonaisuus vielä levällään.

2. Vaikutukset palveluihin, sosiaaliset vaikutukset

Esitettiin huoli psykiatrian sairaalan vaikutuksesta alueen lapsiperheisiin. Päiväkodin purkamista sairaalan tieltä päiväkotipaikkojen puutteesta kärsivältä alueelta ei pidetty perusteltuna ja/tai vähintään uuden päiväkodin osoittamista (lähi)alueelta vaadittiin ennen vanhan purkamista. Uudeksi paikaksi ehdotettiin Lääkärinkadun pysäköintialuetta ja Tullinpuomin leikkipuiston aluetta.

Myös asuintalojen ja terveyskeskuksen purkamista vastustettiin ja sairaalalle toivottiin etsittävän toinen paikka, ehdotettiin Auroran sairaala-aluetta ja psykiatrisille osastoille Meilahden sairaala-aluetta.

3. Vaikutukset liikenteeseen

Uusien pysäkkijärjestelyjen katsottiin leventävän liikaa Reijolankadun katualuetta, ja samalla supistavan Urheilulehdon puistikkoa.

Alueella lisääntyvän liikenteen pelättiin haittaavan Urheilukadun asukkaita sekä myös läheisten päivystyssairaaloiden toimintaa.

Urheilukadulle suunnitellun pysäköintiinajoyhteyden katsottiin haittaavan Urheilukadun asukkaita. Rakennusaikaiset järjestelyt ja haitat huolettivat (katutyöt, raskas työmaajaoneuvoliikenne, melu, pöly).

4. Muut rakennusaikaiset vaikutukset

Urheilukadun varressa sijaitsevat taloyhtiöt olivat huolissaan räjäytystöiden aiheuttamista meluhaitoista ja mahdollisista riskeistä talojen rakenteille. Tunnelia ei haluttu rajoittamaan taloyhtiöiden mahdollisia maalämpökaivosuunnitelmia tulevaisuudessa.

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

LAAKSON UUSI YHTEISSAIRAALA

Asemakaavan muutos

Naapuritilaisuus (kutsu naapuritaloyhtiöille sekä mielipiteitä jättäneille)

Aika 25.8.2020 klo 17.30 – 19.33

Paikka Verkko-tilaisuus Teams

Osallistujat 27 osallistujaa enimmillään
15 naapuritaloyhtiöiden asukasta / edustajaa (verkkoyhteyttä)

Asiantuntijat

Helsingin kaupunki:

Kirsti Rantanen, arkkitehti, Kaupunkiympäristön toimiala, Asemakaavoitus, Eteläinen alueyksikkö, kantakaupunkitiimi

Erja Erra, hankesuunnittelupäällikkö, Kaupunkiympäristön toimiala, Rakennetun omaisuuden hallinta, Palvelutilaverkko, tarve- ja hankesuunnittelu

Riina Kotaviita, erityissuunnittelija, Sosiaali- ja terveystoimiala, Tilapalvelut

Tiina Pakasto, johtava ylihoitaja, Sosiaali- ja terveystoimiala, Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut, Helsingin sairaala

Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, Kaupunkiympäristön toimiala, Viestintä

Inga Valjakka, tiimipäällikkö, liikenne- ja katusuunnittelu, eteläinen alue

Kirsi Suominen, psykiatrian ylilääkäri, projektipäällikkö, Helsingin kaupungin psykiatria

Muut asiantuntijat

Susanna Melkas, ylilääkäri, HUS Laakson neurologian klinikka

Kari Raaska, projektipäällikkö, ylilääkäri, HUS Psykiatria

Maarit Vilander, projektipäällikkö, Laakson yhteissairaalahanke

Riikka Valtonen, rakennuttaja, Indepro Oy

Kaupunkiympäristön toimiala Asemakaavoitus

Tilaisuuden kulku

Esittäydettiin. Käytiin läpi tilaisuuden kulkua ja toimintaa. Kerrattiin asukkaiden aiempia palautteita. Lopussa jaettiin esityslinkki ja tietoa kaavoituksen etenemisestä ja myöhemmistä vaikutusmahdollisuuksista.

Aihe 1: Liikenne ja pysäköinti

- Uudet bussiliikenteen pysäkit sijoitetaan Reijolankadun molemmin puolin.
- Urheilukadun liikenteen todettiin vähentyvän, ei kasvavan, sillä esim. sairaalan nykyinen huoltoliikenne siirtyy Auroranportin uuteen ajotunneliin.
- Pyöräily siirretään Urheilukadulla yhdistetyltä jalankulku- ja pyörätieltä ajoradalle, jolloin jalankulun turvallisuus paranee.
- Pyöräilyn järjestelyt Lääkärikadulla tulevat turvallisemmiksi.
- Urheilukadun kadunvarsipaikat säilyvät lähes ennallaan, eteläpäästä poistu kuitenkin paikkoja. Toisaalta Lääkärikadun varresta vapautuu pysäköintipaikkoja asukaspysäköintiin, kun sairaalan pysäköintipaikat siirretään maan alaisiin tiloihin.

Aihe 2: rakennuksen läheisyys ja suhde asuinrakennuksiin

- Rakennus tuntuu asukkaista edelleen suurelta
- Perspektiivikuvan oikeellisuutta Mannerheimintien suunnasta epäiltiin. Todettiin, että kuvan oikeellisuus on kyllä tarkistettu. Maasto laskee hieman Reijolankadun suuntaan. Realistista tilallista vaikutelmaa usein vaikea saada valo- ja perspektiivikuviin.
- Uudisrakennuksen siirtämistä etämmälle Urheilukadun asuinrakennuksista toivottiin edelleen. Etenkin eteläisen osan ratkaisua moitittiin ja liian korkeana pidettyä massaa toivottiin siirrettäväksi myös keskemmälle tontilla
- Sairaalamuurin todettiin säilyvän Urheilukadun puolella, mutta muurin ilme saattaa muuttua hieman keveämmäksi, jos siihen tehdään uusia aukkoja.

Aihe 3: Vihreys ja sen säilyttäminen

- Urheilukadun suuntaan esitettiin toive lisätä julkisivuihin villiviinejä tai viherseiniä, rakentamisen ilmettä pehmentämään.
- Puiden säilyttämistä pidettiin tärkeänä
- Kaavaratkaisussa sairaala-alueen reuna-alueet säilyvät vehreinä

Aihe 4: Maalämpökaivot

- Käytiin läpi, mitä rajoituksia tai mahdollisuuksia maalämpökaivojen sijoittamiselle maanalaisten tunnelivarausten lähellä on.

Aihe 5: Työmaan vaiheistus ja sen vaikutus lähistön asuinrakennuksiin

- Sairaalan rakennushankkeella on aikataulun suunnittelu käynnissä
- Hanke esitteli työmaan vaikutukset kunnallisteknisiin verkostoihin etenkin Urheilukadulla, ja niitä koskevien rakennustöiden alustavan aikataulun. Ajoneuvojen kulku asuintontille (ja toiminnassa olevalle Laakson sairaalalle) säilyy.
- Hanke esitteli louhinnan vaikutuksia ja niiden minimointia rakennuksiin, sairaala-alueen sairaalatoimintoihin ja louhinnan vaikutusten seuranta
- Taloyhtiöt toivoivat tarkempaa rakentamisaikataulua, jotta voisivat suunnitella omia mahdollisia putkiremonttejaan samaan aikaan eniten häiriötä aiheuttavien rakennustöiden ajaksi.

Aihe 6: Viestintätoiveet asukkailta

- Hanke esitteli työmaan aikaisen tiedotuksen suuntaviivoja, hyvää yhteistyötä taloyhtiöiden kanssa korostettiin.
- Viikoittaiset työmaatiedotteet on tarkoitus laittaa verkkosivuille
- Hyvin ennakoivaa tietoa työmaan aikatauluista välitetään taloyhtiöille

Kirjalliset kommentit (asukkaiden tilaisuuden aikana kirjoittamina)

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

-
- Todella hyvät nämä arkkitehtoniset muutokset ja se miten sairaala-alueelle tulee uusi eteläinen sisäänkäynti. Kuitenkin suosittelen huomioimaan paremmin merkittävän pyöräväylän, joka jatkuu stadioiden edestä, uuden sisäänkäynnin ohi Urheilukatua pohjoiseen. Siinä on yllättävän paljon liikennettä aivan tuossa oven edessä.
 - Miten ajo-oikeudet? Tällä hetkellä Reijolankadulla on Urheilukadun suuntaan kääntyminen kielletty kun tullaan Mannerheimintieltä?
 - Minne työmaaliikenne painottuu?
 - Tuleeko Reijolankadulle pysäkkejä busseille ja ratikoille? Ne hävisivät viime remontissa.
 - Tuo uudisrakennuksen korkeus ei liene tuossa kuvassa todellinen. Kovin matalalta näyttää rakennukset huoltoaseman kohdata?
 - Miten ajo-oikeudet? Tällä hetkellä Reijolankadulla on Urheilukadun suuntaan kääntyminen kielletty kun tullaan Mannerheimintieltä?
 - Siis Urheilukadulla vilkas pyöräliikenne
 - Hieno uutinen autopaikoista! Tehdäänkö Lääkärinkadun pysäköinnin kohdalla myös jotain pyörätiemuutoksia?
 - Tehdäänkö maanalaiset tilat ja "tunnelit" avolouhintana vai suoraan tunneliin`?
 - Sairaalan korkeus on noin 2,5 kertaa vastapäisten talojen korkeus!
 - Tämä pitäisi pystyä vielä huomioimaan suunnittelussa
 - Uudisrakentamisessa tulee ottaa huomioon olemassaolevan naapuruston korkeus.
 - Alunperinhän rakennuksen koko oli huomattavasti pienempi?
 - Korostatte rakennuksen siirtymistä sisemmälle tonttia. Voitteko tarkentaa, miten paljon rakennus on pohjoisreunaltaan siirtynyt kauemmas Urheilukadusta ja paljonko enemmän pohjoiseen rakennus on siirtynyt?
 - Kiitos Inga. Ajattelin että tehtäessä muutoksia pysäköintipaikkoihin voisi samalla maalata katuun pari punaista viivaa!
 - Lääkärinkadun pyöräily: tämän kaavan yhteydessä ei ole otettu kantaa ratkaisuun, koska ei liity suoraan kaavamuutokseen eikä siten edellytä katuinvestointeja. Lääkärinkadun pyöräilyjärjestelyt projektoidaan erillisenä hankkeena, sillä se vaatii myös muutoksia Mannerheimintien risteykseen.
 - Entä pohjoisemmaksi? Kysyin paljonko pohjoisemmaksi on siirtynyt?
 - Viherjulkisivu?????? (julkisivusuunnitelmissa viherhuoneita)
 - Ajoneuvotunnelit vs. maalämpötunnelit yksityisten
 - Taloyhtiömme on vähän huolissaan siitä, että tunnelia räjäytettäessä tuoreet remontoituvat julkisivut kärsivät. Minä vuonna arvioitte toteutettavan a) logistiikka- b) ajoneuvotunnelin?

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

-
- Siis etelämpänä kuin mitä kuvassa näkyi ei rajoituksia maalämmölle? Urheilikatua etelämpänä Kysymys koskee Urheilukatu 48-46 taloyhtiötä. Siis Mansku 69 ja 67 ei mitään mahdollisuutta maalämmölle?
 - Etelän puolella kasvit kasvavat julkisivussa.
 - Ymmärsinkö oikein, aiotaanko sairaala lämmittää maalämmöllä ja voidaanko se sitten mitoittaa niin, että myös lähiseudun talot voisivat liittyä siihen?
 - Voisivatko suunnittelijat toimittaa julkisivukuvan Urheilukadun puolelta, josta näkyy todellinen korkeusasema.
 - Ettehän te vaan hävitä Urheilukadun puita?
 - Melko massiivinen
 - Tuohon kuvaan pitäisi lisätä nykyiset Urheilukadun rakennukset. Sairaalan uusien rakennusten korkeus olisi hyvä laskea maanpinnan mukaan.
 - Mitä tarkoittaa Urheilukadun tekniikan saneeraus osat 1 ja 2?
 - Nyt ei näy slaidia, "sisältöä ei voi näyttää"-viesti ruudussa.
 - Tänne näkyy materiaali kyllä
 - Reijolankadulla ei näy tehtävän mitään
 - Voitteko kertoa mitä sisältää Urheilukadun tekniikan saneeraus
 - Logistiikkatunnelista puhutaan koko ajan "mahdollisena", mistä toteutuminen riippuu ja milloin se päätetään? Talojen alla räjäyttelyn pelkäämme vaurioittavan niitä julkisivuja.
 - Mutta miten tuo saneeraus vaikuttaa esim tonteille kulkuun??
 - Tarkoittaako "liittymät" vesi, viemäri, sähkö,...?
 - Urheilukadun tekniikan saneerauksen yhteydessä huolehditaan siitä, että tonteille säilyy kulut esim. ajosilloilla yms.
 - Siellä sanottiin, että näille talojen korkeuksille ei ole enää tehtävissä mitään. Kysyn tältä henkilöltä, että koska olisi ollut tehtävissä?
 - Eli kenen liittymistä on kyse? Liittyykö meidän taloyhtiöihin?
 - Katu auki vuoden? tai 1,5 vuotta?
 - Miten käytännössä seurataan louhinnan mahdollisia vaikutuksia rakennuksiin?
 - Avoimessa suunnittelussa pitäisi ottaa mukaan myös alueen kiinteistöt. Monet niistä ovat sen ikäisiä, että niillä on suunnitteilla vesi/viemäriremontteja. Yhteistyö olisi hyödyllistä.
 - Ajoituksesta varmaan on kysymys eikä yhteisistä yrakoista, urakoista

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

-
- Laittakaa Helen tarjoamaan naapureillekin sen kylmäakun käyttöä, jospa lisäisi hankkeen hyväksyttävyyttä...
 - Kysymys on siitä ainakin UK46-48:ssa, että jos saadaan tarpeeksi aikaisin tietoa niin voidaan miettiä omia remonteja
 - Mutta jos tieto tulee viime tingassa niin ei ehditä mukaan samaan aikatauluun ja Urheilukatua mahd avataan sen takia moneen kertaan
 - Tämä on hyvä huomio
 - Lähetätekö esityksen meille
 - tämä olisi hyvä saada
 - Minä vuonna terveysasema lähtee Kivelään?
 - Miten asian käsittely edistyy tästä eteenpäin.
 - jos tiedotteet saa nettisivuille niin sieltähän kaikki voicat ne kätevästi käydä katsomassa
 - Tuo Urheilukadun ja Reijolankadun kulma on ihan hirveä
 - Todella hirveä, toi Urheilukadun ja Reijolankadun kulma. Kuka tollaista halusuisi omalle kohdalleen?
 - Yleisesti kehuu hankkeen arkkitehdeille! Pidän Urheilukadun puoleista julkkaria hienona, ja eteläinen kulma on hyvä ja taitavasti olette voineet vastata toiveisiin. Mainitun kulman nykytila on nyt vähän ikävä Mäkkärin takia... Jään kiinnostuksella odottamaan sieltä tarkempia liikennesuunnitelmia. Kiitos tilaisuudesta.
 - Eteäinen osa tosiaan mennyt ahtaammaksi. Sitä voi reilusta siirtää itäänpäin. Kyllä stadissa kallioita riittää....
 - Laittakaa tämä myös kirjallisena
 - Ei vaan asian etenemismenettely
 - Kiitos tilaisuudesta
 - Jäähän kommentit teille talteen?
 - Arton kanssa samaa mieltä, eteläisen kulman Urheilukatu/Reijolankatu-kulkua voi siirtää itään päin, ei kannata kalliota säästää. Menee ahtaaksi näin UK46:n osalta, se on jo nykyään ruuhkainen.
 - Kiitos paljon!

Yhteenveto tilaisuudessa saadusta palautteesta

Suunnitelmien katsottiin kehittyneen luonnosvaiheesta, mutta rakentamisen suurena säilynyt mitta-kaava herätti edelleen huolta. Urheilukadun varren uudisrakennuksen eteläpään ratkaisun katsottiin osin parantuneen, osin korkeutta ja sijaintia myös kritisoitiin. Vehreyttä Urheilukadun varressa pidettiin tärkeänä. Urheilukadun pysyvät sekä työmaa-aikaiset liikennejärjestelyt kiinnostivat, samoin hankkeen tarkempi aikataulu ja kaavoituksen eteneminen.